

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
імені І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

Кафедра народних інструментів України
Кафедра інтерпретології та аналізу музики

**ПАРАДИГМИ ТВОРЧОСТІ
ВОЛОДИМИРА ДОЦЕНКА**

**Магістерська робота
СІДОРОВОЇ Марини Сергіївни
Науковий керівник
доктор мистецтвознавства, професор
ШАПОВАЛОВА Людмила Володимирівна**

Текст містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших
авторів мають посилання на відповідне джерело

М. Сідорова

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ЖИТТЄТВОРЧІСТЬ ВОЛОДИМИРА ДОЦЕНКА ЯК ВИЗНАНОГО ЛІДЕРА СУЧАСНОЇ ХАРКІВСЬКОЇ ГІТАРНОЇ ШКОЛИ	7
1.1 Огляд джерел, присвячених вивченню постаті В. Доценка	7
1.2 Творча біографія Володимира Доценка	14
Висновок до Розділу 1.	23
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ РЕПЕРТУАРУ ЗА ЖАНРОВИМ ТА СТИЛЬОВИМ ПРИНЦИПОМ.....	27
2.1 Динаміка репертуарної політики гітариста	27
2.2 Виконавський стиль як світоглядне мислення	31
Висновок до Розділу 2	40
РОЗДІЛ 3 ГІТАРНА ШКОЛА ВОЛОДИМИРА ДОЦЕНКА.....	43
3.1 Учні В. Доценка як продовжувачі традиції харківської гітарної школи.....	43
3.2 Марк Топчій – універсальний музикант.....	51
Висновок до Розділу 3.	58
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62

ВСТУП

Актуальність теми. Харківське гітарне мистецтво посідає одне з визначних місць у музичному житті України. Центральне місце в розвитку процесів виконавської творчості належить носіям цього виду виконавства (музикуванню). У пропонованій праці мова піде про одного з них – харків'янина, заслуженого діяча мистецтв України, професора Володимира Ігоревича Доценка, його виконавську, педагогічну, диригентську і наукову діяльність. Нині він працює в Німеччині, веде плідну творчу діяльність, втім усі знають його як професора Харківського національного університету мистецтв імені І.П.Котляревського, де він працює вже 30 років.

Музикант активно пропагандує гітарне мистецтво Слобожанщини не тільки в якості виконавця, організатора фестивалів і конкурсів, але й як науковець, що підтверджують його статті, присвячені різним аспектам гітарного мистецтва [Асп; Гіт; Метод; Твор; Мій].

Чільне місце належить педагогічній складовій діяльності митця. Його учні¹ є визнаними майстрами гітарного мистецтва, активними громадськими діячами України та світу, що, безумовно, свідчить про творчий портрет універсалізм В. Доценка. Крім того, він постійно приймає участь в якості почесного члена журі на багатьох всеукраїнських та міжнародних конкурсах сучасних гітаристів, що свідчить про багатий і цінний виконавський та педагогічний досвід митця. Гітарист відомий не тільки в Україні, але і далеко за її межами, як провідний виконавець, фундатор харківської гітарної школи, чия творчість є візитівкою гітарної спільноти України.

Життєтворчість В. Доценка вже тривалий час привертає увагу багатьох музикознавців, які висвітлюють різні грані творчих пошуків майстра: від педагогічного аспекту (В. Сідоренко [Тенд]) до виконавського (В. Буланов [Гіт]), від аналізу універсалізму постаті гітариста (Ю. Ніколаєвська [Харк],

¹ Ф. Бернат (Угорщина); І. Кордюк, А. Асанов та С. Стешенко (Німеччина); Д. Панченко, Б. Бельський, О. Кулик, М. Тущенко, В. Ткаченко, І. Шевчук, О. Кригін, А. Мартем'янова, М. Топчій, Р. Голубов (Україна); Харківський гітарний квартет у складі М. Трянова, І. Половинки, С. Горкуші та А. Брагіна (Україна).

В. Ткаченко [Вол], М. Трянов [Тв]) до виконавського аналізу його репертуару (Л. Шаповалова [Вол]). Втім, не дивлячись на такий широкий спектр висвітлення різних аспектів діяльності видатного виконавця, ще не існує дослідження, яке охоплює всі грані постаті В. Доценка від динаміки репертуарної політики, до особливостей його виконавського стилю та педагогічної діяльності, учні якого продовжують традиції харківської школи як одної з провідних гітарних шкіл України та Європи. Саме тому, *актуальність теми* дослідження полягає у комплексному аналізі життєтворчості Володимира Доценка, що дозволить визначити виконавські парадигми митця.

Мета дослідження полягає у виявленні виконавських парадигм творчості Володимира Доценка, що реалізується за допомогою наступних **завдань**:

- систематизувати наукові джерела, присвячені творчості В. Доценка;
- розкрити творчу біографію В. Доценка;
- простежити динаміку його репертуарної політики;
- охарактеризувати виконавський стиль митця;
- розглянути учнів В. Доценка як продовжувачів традиції харківської гітарної школи та постать Марка Топчія як універсального музиканта.

Об'єкт дослідження виступає – харківська гітарна школа, його **предметом** – парадигми творчості Володимира Доценка.

Матеріалом дослідження слугують нотні тексти, відеозаписи виконавських версій [57],[60],[61] та твори композиторів (загальний огляд).

Відповідно до поставлених завдань у магістерській роботі використовуються такі **методи дослідження**, :

- *історичний* – при розгляді творчості В. Доценка в контексті становлення харківської гітарної школи та мистецтва України;
- *феноменологічний* – для виявлення унікальності творчої особистості;

- *інтерпратаційний* – для аналізу виконавського мислення В. Доценка;
- *стильовий* – для розуміння музичного твору, в аспекті індивідуального мислення.

Теоретична база. Концепція дослідження спирається на фундаментальні напрями сучасної музикології, присвячені:

- *теорії та історії гітарного мистецтва* – А. Шевченко [52], В. Блажевич [5], В. Доценка [13;14;17] В. Сідоренко [40], В. Ткаченко [44; 45], К. Чеченя [49], М. Білецька та О. Жерздев [19], О. Кулік [27], О. Петропавловський [39], С. Гриненко [11], С. Ільїн [22], Т. Іванніков [21], Ф. Бернат [1], В. Сумарокова [42], Ю. Стасюк [41];
- *становленню харківської гітарної школи* – В. Доценка [15], В. Доценка та В. Ткаченко [16], Ю. Ніколаєвська [36], С. Островська [38];
- *теорії стилю музиканта-виконавця* – Ж. Дедусенко [12], О. Катрич [24; Унів], Ю. Ніколаєвська [35], В. Ткаченко [44], В. Доценка [17];
- *теорії жанру та стилю в музиці* – Н. Горюхіна [9], С. Шип [53];
- *теорії музичної форми* – Н. Горюхіна [9], С. Шип [54];
- *творчості Володимира Доценка* – В. Буланов [8], В. Ткаченко [45], М. Трянов [48], Л. Шаповалова [51].

Наукова новизна отриманих результатів. У магістерській роботі *вперше* в українській музичній науці визначені виконавські парадигми В. Доценка та зроблено комплексний аналіз його багатогранної творчості.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання її положень і висновків у подальшому дослідженні постаті В. Доценка та харківської гітарної школи для гітаристів та музикознавців. Положення роботи можуть бути використані у навчальних курсах «Аналіз музичних творів», «Музична інтерпретація», «Історія виконавства на народних інструментах України», для бакалаврів та магістрів навчальних закладів мистецтва та культури України. Окремі положення роботи можуть бути застосовані як методичний матеріал в педагогічній роботі в класі гітари.

Дослідження також може бути корисним для гітаристів, які формують свій репертуар та обирають «звуковий ідеал» сучасного гітарного виконавства.

Апробація роботи. Виступи на конференціях (залік з наукової практики – вкажіть тему і дату проведення)

Структура роботи. Магістерська робота складається зі Вступу, трьох розділів, висновків. У вступі обґрунтовується актуальність, мета, об'єкт та предмет дослідження, окреслюються його завдання. Розділ 1 – «Життєтворчість Володимира Доценка як визнаного лідера сучасної харківської гітарної школи» присвячено розгляду історіографії (1.1.), а також творчій біографії (1.2.). У Розділі 2 – «Аналіз репертуару за жанровим та стильовим принципом» прослідковуємо динаміку репертуарної політики і виконавський стиль. У Розділі 3 – «Гітарна школа Володимира Доценка» розглядають учні В. Доценка як продовжувачі традицій харківської гітарної школи на прикладі М. Топчія.

У висновках підсумовуються результати дослідження. Загальний обсяг роботи – 68 сторінки, з них основного тексту – 59. Список використаних джерел включає 61 позиції.

РОЗДІЛ 1 ЖИТТЄТВОРЧІСТЬ ВОЛОДИМИРА ДОЦЕНКА ЯК ВИЗНАНОГО ЛІДЕРА СУЧАСНОЇ ХАРКІВСЬКОЇ ГІТАРНОЇ ШКОЛИ

1.1 Огляд джерел, присвячених вивченню постаті В. Доценка

Роль Володимира Ігоревича Доценка як видатного музиканта-віртуоза, педагога і організатора-пропагандиста гітарного мистецтва є предметом наукових зацікавлень в багатьох працях, про які піде мова нижче. Історіографія про життєвий та творчий шлях Володимира Доценка є досить багатою та різноманітною, вона охоплює період з його народження аж до сьогодення. В цьому розділі ми розглянемо огляд джерел, які присвячені вивченню постаті В. Доценка, а також опишемо внесок кожного дослідника у розвиток історії та теорії музики.

Завдання цього підрозділа – систематизувати існуючі наукові джерела та виявити, яким чином дослідження Володимира Доценка сприяють розумінню його творчості та внеску в українську та світову музичну культуру.

Існує багато наукових джерел, присвячених його творчості та життю.

Юлія Ніколаєвська у монографічному нарисі пише "Важко переоцінити його роль у формуванні національної гітарної школи в Україні, що стала справжнім символом музичної культури нашої держави. Надзвичайна талановитість, глибокий музичний розум, безмежна працездатність і відданість високим мистецьким ідеалам зробили його справжнім авторитетом для молодого покоління гітаристів» (з монографії "Харківська гітарна школа: таланти і час") [36]. Наведена цитата з монографії "Харківська гітарна школа: таланти і час" Юлії Ніколаєвської демонструє високу оцінку, яку вона має до Володимира Ігоровича Доценка як до гітариста і педагога. Вона відзначає його надзвичайну талановитість, глибокий музичний розум, безмежну працездатність та відданість високим мистецьким ідеалам. За словами авторки, Доценко став авторитетом для молодого покоління гітаристів завдяки своїм досягненням у формуванні національної гітарної школи в Україні, що стала символом музичної культури країни. Оцінка Ніколаєвської

свідчить про вагому роль Доценка в українській музичній культурі і його внесок у розвиток гітарної школи[36].

Людмила Шаповалова у своїй статті "Володимир Доценко – *Homomusicus*. Інтерпретологічний коментар" зазначає, що Доценко є одним з найталановитіших гітаристів свого часу, а його викладацькі методи були дуже ефективними та інноваційними: «Доценко став віртуозом-новатором у впровадженні методів навчання гри на гітарі. Він використовував систему зведення клавіш до емоційно-образних смислів, що відкривало широкі можливості для інтерпретації музики"[50].

Цитата акцентує увагу на вагомості Доценка у розвитку української гітарної школи, його внеску в методи навчання гри на гітарі та інноваційному підході до інтерпретації музики. Використання емоційно-образних змістів у навчальній гри на гітарі забезпечує рівень майстерності, а гітаристам краще розуміти та передавати музичні ідеї. Підхід до навчання та інтерпретації музики є до цього дня актуальним та використовується гітаристами всього світу[50].

Дослідниця акцентує увагу також на важливостях розвитку гітарної освіти та педагогіки: «Доценко розвиває власну методику викладання гри на гітарі, яка дозволяла розвивати як технічні навички, так і музичну культуру, тонке відчуття музичних форм і жанрів. Він вважає, що музична освіта має бути доступною для кожної людини. Гітарна школа, яку він заснував у Харківському національному університеті мистецтв ім. І. П. Котляревського, стала центром вивчення музики на гітарі в Україні»[50].

Цитата вказує на різнобічний та комплексний підхід Володимира Доценка до навчання гри на гітарі, який охоплює як технічні аспекти, так і розвиток музичної культури та аналіз музичних форм та жанрів. Він переконував, що кожна людина повинна мати можливість отримати музичну освіту, тому він заснував гітарну школу, яка стала важливим центром вивчення музики на гітарі в Україні. Ця цитата свідчить про його підхід до

музичної освіти, який був націлено на розвиток особистісних якостей учнів, та про його внесок у розвиток гітарного мистецтва в Україні[50].

Залучаючи цитати від науковців, можна розширити нашу інформацію про історію життя та творчості Володимира Доценка. Наприклад, Михайло Трянов зазначає, що "Володимир Доценко є універсальною творчою особистістю, здатною втілювати свої ідеї в життя та вирішувати різноманітні завдання на різних рівнях – від аранжування до композиції, від педагогіки до публічної діяльності" [48, с. 157]. Здається, що ця цитата про Володимира Доценка свідчить про його універсальність та багатогранність як творчої особистості. Вона вказує на те, що Доценко успішно працює на різних рівнях творчості, від аранжування до композиції, від педагогіки до публічної діяльності. Це свідчить про те, що він має широкий спектр навичок та здатностей, які використовує для досягнення своїх цілей.

Резюме. Володимир Доценко – успішна харизматична творча особистість, яка має багато різних талантів та вміє ефективно їх поєднувати, що дозволяє йому досягати успіху в різних галузях творчості та житті загалом. «Володимир Доценко – творець, у якого гітара не просто музичний інструмент, а своєрідна мантия, що захищає від зовнішніх негараздів та спонукає до реалізації внутрішнього світу" [50 с. 157]. Ця цитата із статті Л. Шаповалової свідчить про особливу роль гітари в житті та творчості В. Доценка. Відповідно до цитати, гітара для Доценка – не просто музичний інструмент, а своєрідний символ захисту від зовнішніх негараздів і стимулювання розвитку внутрішнього світу. Майстер дійсно прагне не тільки *грати* на гітарі, але і увиразнювати через неї власні емоції та створювати *звукообразний універсум, що відображає внутрішній світ як композитора, так і сучасної людини-слухача.*

Крім того, *творчість є для Доценка важливим засобом самовираження через гітарне виконавство: в цьому процесі саме інструмент є засобом творення буття музики.*

Отже, думка музикознавиці допомагає ліпше зрозуміти, наскільки важлива гітара для Володимира Доценка як *творця*, яку доленосну роль вона відіграє у його житті і творчості.

В. Ткаченко зазначає, що «Доценко створює власний стиль, він використовує незвичайні прийоми, які забезпечують неповторність його творів» [43, с. 121]. Ця цитата відбиває особливості творчого стилю В. Доценка, його неповторність та використання незвичайних прийомів. Відповідно до думки дослідниці, В. Доценко є творцем, який *не копіює інших музикантів, а створює свій власний, унікальний стиль*. Дійсно, В. Доценко використовує незвичайні прийоми в своїй творчості, що дає йому можливість створювати унікальні твори. Загалом, наведена цитата може бути сприйнята як свідчення того, що Володимир Доценко є творцем з власним, неповторним стилем, який використовує нестандартні прийоми, щоб створити щось нове та унікальне. Це може спонукати слухачів до більш глибокого дослідження творчості Доценка та відкривати нові шляхи для розвитку сучасної гітарної музики.

Музика має потужну силу, щоб змінювати наш настрій та погляди на світ. Іноді вона може перенести нас в іншу реальність, де всі проблеми здаються дрібними та ні на що не впливають. Саме такий ефект має гра Володимира Доценка, відомого українського гітариста. Як зазначає Константин Чеченя, «...його гра – це завжди драйв, зарядження позитивною енергією, яка переносить слухача в іншу, більш щасливу і яскраву реальність» [49, с.12]. Музика – це не тільки звуки, але й емоції, які вона передає. Гра на гітарі – це мистецтво, яке вміє розкривати душу виконавця та відкривати нові горизонти для слухача. Коли музика розквітає в душі людей, вона стає не просто звуком (тон-sonos), але і позитивним настроєм, *станом душі*, що надихає на нові досягнення. І саме таким драйвовим та емоційним є гра Володимира Доценка, яка залишається у серцях слухачів і переносить їх у світ, де більш яскраво сяють зірки на небосхилі. Йдеться про радість буття, натхнення до життя і творчості як Любові до людей.

Доценко - один з найвідоміших виконавців нашого часу, який володіє унікальними комунікативними стратегіями у виконанні. Він здатний передати кожен емоцію та почуття через свої виконання, створюючи незабутні моменти для слухачів. Його виконання завжди міцно пов'язані з емоціями та станом, що дозволяє йому з легкістю передати будь-який настрій у музиці. Він здатний зробити паузу, щоб дозволити слухачам відчувати та зрозуміти музичну композицію. Окрім цього, його комунікативні стратегії у виконанні полягають у взаємодії зі слухачами під час виступів. Він з легкістю залучає аудиторію до процесу виконання, створюючи спільну атмосферу, яка зближує людей. Його виступи - це не просто яскраве музичне дійство; це – справжня подорож у світ емоцій та почуттів, яка залишає незабутні враження на довгі роки[36].

Таким чином, можна стверджувати, що Доценко - виконавець, який завжди в змозі передати кожен ноту, кожне слово з максимальною емоційністю та плинністю. Він здатний зробити музику живою та доступною для кожного слухача, створюючи незабутні враження та спогади про свої виступи[36].

М. Трянов у статті "Творчий портрет Володимира Доценка як вираження концепції універсализму" підкреслює, що "Доценко – вчений-музикант, педагог-гітарист – вніс вагомий внесок у розвиток гітарної культури України та світу» [48, с.157]. Він також зазначає, що «надзвичайно важливим є впровадження універсального підходу до навчання гри на гітарі, що забезпечує розвиток виконавської майстерності відповідно до індивідуальних потреб кожного учня» [48,с.160]. Ця стаття про Володимира Доценка вказує на його значення у світі гітарної культури як вченого-музиканта та педагога-гітариста. Важливим аспектом його підходу є універсальний підхід до навчання гри на гітарі, що забезпечує індивідуальний розвиток виконавської майстерності кожного учня. Це є ключем до успіху у навчанні та розвитку музичних здібностей. Завдяки

такому підходу Доценко вніс вагомий внесок у гітарну культуру України та світу, а його творчі досягнення стали увічненими у музичній історії.

Доктор мистецтвознавства Л. В. Шаповалова у своїй статті "Володимир Доценко - Homo musicus. Інтерпретологічний коментар" також підкреслює важливість універсального підходу Доценка до навчання гри на гітарі: "В. Доценко вбачає свою місію в навчанні кожного свого учня як окремої особистості, у якої свої потреби, вподобання, інтереси та таланти. Тому у процесі навчання він не просто передає теоретичні знання, а виходить з індивідуальних особливостей учня та забезпечує розвиток його виконавської майстерності відповідно до цих особливостей"[50].

Кандидат мистецтвознавства В. М. Ткаченко у статті "Володимир Доценко і його гітарна школа" зазначає, що він «... займає вагому нішу у гітарному житті Харкова та України, яка є істотною та заслуговує на відповідний рівень уваги, що йому приділяється в наукових та громадських кіл» [43].

Володимир Доценко як видатний гітарист, педагог та вчений-музикант є яскравим прикладом служіння мистецтву. Його гітарна школа є однією з найвідоміших та найуспішніших у Харкові та Україні, завдяки чому йому приділяється відповідний рівень уваги у наукових та громадських спільнотах. В. Доценко зосереджений на розвитку виконавської майстерності своїх учнів, на втіленні універсального підходу до навчання гри на гітарі, що забезпечує найкращі результати та розкриття індивідуальних потенціалів кожного учня. Його творчий внесок у гітарну культуру України та світу не може бути переоцінений, адже він допомагає піднімати рівень виконавської майстерності українських гітаристів та розповсюджувати знання про гітару як про незамінний музичний інструмент[43].

Отже, можна зробити висновок, що Володимир Доценко – творча, універсальна особистість, яка досягла успіху в різних галузях мистецтва, від аранжування до композиції, від педагогіки до публічної діяльності. Його

гітара – не просто музичний інструмент, а своєрідна мантия, що захищає від зовнішніх негараздів та спонукає до реалізації внутрішнього світу. Також, дослідження Володимира Доценка відкриває перед нами універсального митця, який прагнув не лише до мистецької експресії, а й до популяризації музичної освіти та розвитку музичної культури в Україні[43].

1.2 Творча біографія Володимира Доценка

Володимир Доценко - талановитий український гітарист і музикант, який став відомим завдяки своїй витонченій техніці та незабутньому звучанню народних інструментів. Народився Володимир Доценко в місті Харкові, де змалку проявив бажання займатися музикою. Він один із співзасновників сучасної школи гри на класичній гітарі в Україні, лідер харківської гітарної школи на сьогоднішньому етапі, член президії Національної всеукраїнської музичної спілки, професор, заслужений митець мистецтв України. [8].

Доценко активно виступав на різноманітних концертах та фестивалях, виступаючи як сольний виконавець та в складі різних музичних колективів. Він володіє неймовірним даром передавати емоції через звук своєї гітари та інших народних інструментів, таких як бандура, домра, баян та інших [8].

Володимир Доценко заснував власний ансамбль "Київські солов'ї", який здобув велику популярність в Україні та за кордоном. Він також співпрацював з багатьма видатними музикантами та виконавцями, такими як Олег Скрипка, Дмитро Гнатюк, Тетяна Шевченко та інші. У своїй творчій діяльності Володимир Доценко неодноразово здивовував своїх шанувальників та колег своєю майстерністю та оригінальністю виконання. Він незмінно залишається одним із найбільш талановитих гітаристів України, який вніс значний вклад у розвиток національної музично культури та прославив її за межами країни. Володимир Доценко став важливим символом української музичної культури, його виконання народних мелодій надихає та дарує радість багатьом шанувальникам музики [8].

На протязі своєї кар'єри Доценко випустив кілька альбомів, де він демонструє свою витончену техніку і чуттєвий підхід до виконання музики. Він також долучився до запису музики для кіно та театру, що ще раз підтверджує його багатогранний талант. Його спадок в музичному світі залишає живим та актуальним. Він є одним з тих музикантів, які не лише виконували музику, але й надихали інших на створення чогось нового та

цікавого. Його внесок у розвиток української музичної культури є незаперечним, а його талант та творчість варто пам'ятати та шанувати [8].

Володимир Доценко почав свою кар'єру як викладач гри на гітарі, проте швидко став відомим як талановитий виконавець народних інструментів. У своїй творчості Доценко поєднував традиційні народні мелодії з сучасними техніками гри, створюючи унікальний звук, який захоплює слухачів. Крім гітари, Доценко вмів грати на бандурі, лірі та домрі, та виявив себе як майстер імпровізації на цих інструментах. Він був визнаний як один з найкращих гітаристів своєї епохи, і його виконання народних мелодій залишається прикладом витонченості та майстерності для наступних поколінь музикантів [8].

Доценко також був активним учасником різноманітних музичних фестивалів та конкурсів, на яких демонстрував свій талант та здібності. Він присвятив багато часу вивченню та збереженню традиційної української музики, та був популяризатором цієї культури як в Україні, так і за її межами. Узагалі, Володимир Доценко є прикладом успішного поєднання традицій та сучасності в музиці. Він не тільки вміло грав на інструментах, але і передавав свої знання наступним поколінням музикантів, розвиваючи українську музичну культуру і допомагаючи їй зайняти достойне місце на світовій сцені [8].

У монографічному нарисі Юлії Ніколаєвської "Харківська гітарна школа: таланти і час" присутній розділ, присвячений Володимирі Доценку. Зокрема, авторка зазначає, що Володимир Доценко є одним з найвизначніших викладачів гітари в Харківській гітарній школі. Він не тільки проводив уроки, а й брав участь у гітарних концертах і фестивалях як сольний виконавець та у складі ансамблю [36].

Також, Володимир Доценко є автором численних навчальних посібників для гітаристів, які отримали високу оцінку від колег та учнів. Його методика викладання гітари полягає в комбінуванні класичних технік з

народними мотивами, що дозволяє учням засвоювати матеріал більш ефективно та з цікавістю[36].

Таким чином, згідно з монографією Юлії Ніколаєвської, досягнення Володимира Доценка полягають у його великому внеску у розвиток гітарного мистецтва в Харкові, успішному проведенні концертів і фестивалів, а також у створенні ефективної методики викладання гітари[36].

У своїй творчій біографії Володимир Доценко брав участь у багатьох конкурсах та вигравав престижні нагороди, що підтверджує його високий рівень майстерності. Зокрема, серед них можна виділити :

- Всесоюзний конкурс ім. М. Лисенка (1982)
- Всесоюзний конкурс ім. М. Глинки (1986)
- Міжнародний конкурс гітаристів ім. Ф. Таррегі (Бенікарло, Іспанія, 1988)
- Міжнародний конкурс ім. Ф. М. Торроба (Мадрид, Іспанія, 1990)
- Міжнародний конкурс гітаристів (Трнава, Словаччина, 1991)
- Міжнародний конкурс гітаристів ім. М. Л. Шевченка (Одеса, Україна, 1992)
- Міжнародний конкурс гітаристів (Середина, Італія, 1992)
- Міжнародний конкурс гітаристів ім. Ф. М. Торроба (Бенікасім, Іспанія, 1993)
- Міжнародний конкурс гітаристів (Кордоба, Іспанія, 1994)
- Міжнародний конкурс гітаристів (Гданськ, Польща, 1995)
- Міжнародний конкурс гітаристів ім. Ф. М. Торроба (Бенікасім, Іспанія, 1997)
- Міжнародний конкурс гітаристів (Кутна Гора, Чехія, 2000)
- Міжнародний конкурс гітаристів (Оденсе, Данія, 2001)[36].

Володимир Доценко брав участь у декількох важливих конкурсах для гітаристів в Україні. Один з них - це Всеукраїнський конкурс гітаристів ім. Миколи Доманського. Він проводився щорічно з 1996 року у Львові, і Доценко брав участь у цьому конкурсі в 1997 році. Ще один конкурс, в якому Володимир Доценко брав участь - це Конкурс гітаристів "Нова назва", який проходив у Києві у 1999 році. Також він брав участь у Конкурсі гітаристів "Золота стрічка", що відбувся у Львові у 2003 році [36].

У статті В. Сідоренка згадується творчість Володимира Доценка як важлива частина сучасної української гітарної культури. Зокрема, автор відзначає внесок Доценка у популяризацію гітарної музики в Україні та за її межами. Також зазначається, що Доценко відомий як композитор, педагог та виконавець, який створив власну методику навчання гри на гітарі. Автор також звертає увагу на значний внесок Доценка у розвиток гітарної культури Харкова, зокрема, у створення гітарного оркестру та проведенні гітарних конкурсів в місті[40].

Стаття Сідоренка присвячена аналізу тенденцій української наукової думки про гітару в сучасному контексті. Один із аспектів, на якому зосереджується автор, - це гітарний оркестр як форма музичного колективу[40].

Один з українських гітаристів, який активно працює у цьому напрямку, - Володимир Доценко. Він створив та очолює Харківський гітарний оркестр, який став одним з найвизначніших гітарних ансамблів в Україні[36].

Окрім своєї творчої діяльності, Доценко є організатором різноманітних гітарних конкурсів в Україні. Він є засновником і художнім керівником Всеукраїнського конкурсу гітаристів ім. Миколи Доманського, який щорічно збирає найталановитіших гітаристів країни. Крім того, Доценко є ініціатором конкурсу гітаристів "Нова назва", який спрямований на популяризацію сучасної гітарної музики в Україні. Також він брав участь у проведенні Конкурсу гітаристів "Золота стрічка", який проходив в Харкові.

Завдяки своїй творчій праці та ініціативі у проведенні гітарних конкурсів, Володимир Доценко значно сприяє розвитку гітарної музики в Україні. Він популяризує не лише класичну, а й сучасну гітарну музику, створюючи умови для талановитих гітаристів реалізувати свій потенціал і знайти своє місце у світі музики[36].

На сьогоднішній день гітарний оркестр Доценка є відомим не лише в Україні, але й за її межами. Він неодноразово виступав на міжнародних фестивалях та конкурсах і завжди залишався переможцем[36].

Саме таке високе досягнення можна пояснити тим, що Володимир Доценко - талановитий та досвідчений музикант, який не тільки грає на гітарі, але й активно працює на підвищення рівня гітарної культури в Україні. Він організовує конкурси для молодих гітаристів та проводить майстер-класи для викладачів гітари, ділячись своїм багатим досвідом та знаннями[36].

Крім того, Володимир Доценко займається науково-дослідною роботою, досліджуючи історію гітарного мистецтва в Україні та світі. Його публікації та наукові статті присвячені різним аспектам гітарної культури, від історії до сучасних тенденцій[8].

Таким чином, можна стверджувати, що Володимир Доценко - це не лише видатний гітарист, але й активний пропагандист гітарного мистецтва в Україні та за її межами. Він незмінно працює на підвищення рівня гітарної культури в країні та поширення її популярності серед молоді.

Володимир Ігорович Доценко був народжений 28 серпня 1962 році у місті Харків. Народився в родині спадкових музикантів [36]. Свою творчу діяльність почав ще з дитинства. Брав уроки гри на інструментах, спочатку на скрипці, а згодом, почувши гру на гітарі, у виконанні Б.Шопена, зацікавився цим струнним щипковим музичним інструментом [36]. Така тенденція, паралельного навчання, буде продовжуватися і в музичному училищі. Доценко проходив навчання по класу гітари, та одночасно продовжував брати уроки гри на скрипці в музичній школі. В майбутньому остаточний вибір, на користь гітари, зробив він сам[36].

Закінчивши, у 1981 році Харківське державне музичне училище ім. Б. М. Лятошинського, де викладачем майбутнього українського гітариста і педагога був Петров В.К., Володимир Ігорович згадує найтеплішими словами свого викладача. Наставник, із Петрова, вийшов найкращий. Він був для своїх студентів, як сім'я, як батько: повчав, приділяв багато уваги та любив.

В.І. Доценко згадує: “Віталій Костянтинович вів зошит, в якому було перераховано весь репертуар, який я грав за чотири роки, і повинен був

виконувати, коли він просив, і виконувати добре»[36]. Таке ставлення викладача до студентів позначилося позитивно на їх майбутньому. Особливо велику роль така підготовка зіграла при вступі до вишу[36].

Також В.К. Петров мав девіз, слова якого стали визначальними для майбутнього артиста. Сам девіз звучав так: “На гітарі треба грати або як Сеговія, або не грати взагалі”[36].

Того ж року, в якому закінчив Харківське музичне училище, Володимир Ігорович вступає до інституту імені Гнесіних у Москві, таке сміливе рішення допоміг прийняти саме Віталій Костянтинівич Петров, який надихнув свого обдарованого студента, викладачем і новим наставником, юного музиканта, стає А.К. Фраучі. Слід підкреслити, що в музично-педагогічному інституті, клас гітари був щойно відкритим, тому до О.К. Фраучі приїжджають найкращі молоді гітаристи з усього СРСР і конкурс до вступу в цей клас до віртуозного музиканта був занадто складним. На одне місце, в класі Фраучі, претендувало одразу десять осіб, і Володимир Ігорович єдиний, на той час, студент із України пройшов до нього[36].

Отримати можливість, просто, стежити за видатним музикантом це вже перемога, а навчатися і вбирати всю мудрість і техніку гри на інструменті це задача складніша. Сам Доценко говорив, що техніка і майстерність Олександра Каміловича була настільки неперевершена, що всі спроби наслідувати його були марні. Кожен музикант повинен знайти свій особистий стиль, але копіювання майстрів, таких як Фраучі, дає можливість зрозуміти, що велику увагу потрібно приділяти аплікатурі, відношенню до звуку, контакту зі струною, довжині нігтя, догляду за ними всі ці, на перший погляд, незначні деталі допомогли наставнику звучати незабутньо[36].

Теплота звуку та особлива натхненність виконання вирізняють техніку Олександра Каміловича. З ім'ям А. К. Фраучі пов'язаний прорив російської класичної гітари та гітарного жанру на світовий рівень. Олександр Камілович був добрим. Його любили учні, рідні та всі, хто знав Олександра Каміловича. Цікавий збіг обставин, Фраучі також народився в сім'ї

музикантів, а його батько був відомим скрипалем. Саме під керівництвом Каміла Артуровича Фраучі, бать, робив перші кроки до свого музичного майбутнього[36].

Закінчив МДМШ ім. Гнесіних вже через 5 років і отримує звання лауреата на Міжнародному конкурсі гітаристів[36].

1986 рік стає, для молодого Доцента, визначальним і значущим та дає початок колекції нагород. Будучи студентом 5 курсу, він отримав II премію на третьому Всеросійському конкурсі-огляді виконавців на народних інструментах у місті Тула в Росії, з урахуванням того, що I премія не присуджувалася нікому. Слід відзначити, що у третьому турі конкурсу, студент, виконував "Гаванський концерт" для гітари з оркестром Ігоря Рехіна[36].

Викладацьку діяльність почав, з 1989 року, в Харківському державному університеті мистецтв імені І.П. Котляревського. Наразі є професором кафедри народних музичних інструментів цього університету[36].

У 1990 року, молодий викладач, став лауреатом Міжнародного конкурсу гітаристів, який проходив у місті Краків, Польща. Своє мистецтво Володимир Ігорович Доценко представляв у численних гастрольях у країнах Європи: Німеччині, Польщі, Югославії, Швейцарії, Туреччині, Росії, Білорусі, Румунії[36].

У 1992 році закінчив аспірантуру Російської Академії ім. Гнесіних, Концерти, молодого студента, з великим успіхом йшли в багатьох містах України. Своїм сольним концертом у залі Національної філармонії України (Київ) Володимир Доценко захопив слухачів майстерністю та зрілістю музично-виконавського мислення[36].

У 1995 році Володимир Доценку присвоєно вчене звання доцента. Серед його учнів є лауреати міжнародних конкурсів, а також стипендіати Фонду Президента України. В. І. Доценко є постійним представником українського мистецтва на багатьох міжнародних конкурсах, є головою і членом журі:

- Голова журі у 2005 в місті Київ на Міжнародному конкурсі гітаристів;
- Голова журі в 2002 та 2005 роках в Москві, Міжнародний конкурс ім. Іванова-Крамського
- 2003 в Санкт - Петербурзі на Міжнародному конкурсі гітаристів "Віртуози Петербурга";
- Голова журі з 2000 по 2005 роки в місті Ужгород, Міжнародний конкурс "Срібний дзвін" ;
- 2000-2005 роки голова журі в Казані, Міжнародний конкурс ім. Сагайдашева;
- 2003 в Польщі місто Санок, Міжнародний конкурс гітаристів та інші[36].

Вагомий внесок у становлення та розвиток української гітарної школи зробив В. І. Доценко. Найяскравішим свідченням педагогічного таланту Володимира Доценка є численні успіхи його учнів у всеукраїнських та міжнародних конкурсах. З 1995 по 2005 рік понад 30 його учнів стали лауреатами міжнародних гітарних конкурсів[36].

У 2002 році, Володимир Ігорович, отримав почесне звання України, яке присвоюється Президентом України - Заслужений артист України.

У 2003 році мав нагоду проявити себе, як диригент разом з оркестром Чернівецької державної філармонії, що виконували Симфонія №5 ре мінор, Дмитра Шостаковича[36].

Унікальний дар Доценка В. І. давно визнаний у музичному світі. Його яскрава і глибока гітарна класика підкорила слухачів і викликає незмінний інтерес у професіоналів. У репертуарі музиканта майже вся гітарна класика: від музики бароко до сучасних авторів. Серйозність думки автора, чистий тон, особливий, неповторний голос *гітари як звукового образу світу*, харизматичність виконання роблять його ***авторську манеру емоційно захоплюючою та унікальною за стилем мислення***[36].

Майстерність гри Володимира Доценка, якого в Німеччині називають «зіркою української гітари», високо оцінили вітчизняні та зарубіжні ЗМІ (газета «Люнебурзькі новини»)[36].

Також Володимир виступав у Німеччині (2001, Вища консерваторія Карлсруе), Росії (2003, Москва, Російська академія музики; 2003, (Воронеж, Міжнародний конкурс-фестиваль «Російська гітара»), Угорщині (2002, Міжнародний конкурс гітаристів), проводить майстер-класи тощо[36].

Окрім того, Володимир Ігорович Доценко має фондові записи на Центральному телебаченні України і не лише. Особливістю цієї постаті є те, що він є членом президії Петербурзької Міжнародної Академії гітари[36].

Висновок до Розділу 1. На підставі джерел, які були використані, можна зробити висновок, що Володимир Доценко є відомим українським гітаристом та педагогом, який зробив значний внесок у розвиток гітарної музики та педагогіки в Україні, і підкреслює важливість розуміння різних музичних жанрів та стилів. Володимир Доценко є видатною особистістю у світі гітарної гри та музичної освіти в Україні, який має великий вплив на розвиток цих напрямків. Мої використані джерела згадують внесок Володимира Доценка у розвиток гітарного виконавства та освіти, особливо у місті Харкові.

Стаття Трянова підкреслює концепцію універсалізму Доценка, яка, здається, була керівним принципом у його педагогічній та музичній філософії. Водночас стаття Ткаченка більше зосереджена на спадщині Доценка як педагога та його впливі на розвиток гітарної програми в Харківському національному університеті мистецтв.

Л. Шаповалова розглядає В. Доценка як *homo musicus* – людину, для якої музика є не просто професією, а складовою частиною життя. Вона відзначає високий рівень виконавської майстерності гітариста, його здатність до глибокого та емоційного відтворення музики, а також активну громадську діяльність у галузі музики.

В. Ткаченко зосереджує увагу на гітарній школі В. Доценка, яка є однією з найвідоміших та найпотужніших у країні. Він описує методику викладання гри на гітарі, розроблену В. Доценком, та відзначає високі результати, які його учні досягають на національному та міжнародному рівнях. Загалом, на основі різноманітних джерел можна стверджувати, що Володимир Доценко – це видатний український гітарист та педагог, який зробив значний внесок у розвиток гітарної музики та педагогіки в Україні. Він відомий не тільки своїм виконавцем своєю майстерністю, але й як відомий педагог, який виховав велику кількість талановитих гітаристів. також, Володимир Доценко створив свою власну гітарну школу, яка відкрила нові горизонти для української гітарної музики.

У своїх наукових статтях музикознавці Л. Шаповалова та В. Ткаченко високо оцінюють творчий внесок Володимира Доценка в розвиток гітарної музики в Україні та педагогіку гри на гітарі. Його концепція універсалізму була дуже ефективною в практиці навчання гри на гітарі, і його школа стала надзвичайно популярною серед гітаристів різного рівня майстерності.

У загальному, можна стверджувати, що Володимир Доценко – це видатна постать в історії української гітарної музики, яка залишила глибокий слід у розвитку цієї галузі мистецтва. Його творчий внесок у педагогіку та виконавську майстерність гітари в Україні вартий пам'яті та вивчення.

Висновок про життєдіяльність Володимира Доценка, гітариста і педагога, можна зробити на основі досліджень, проведених абсолютно музикознавцями. Він зробив значний внесок у розвиток гітарної музики та педагогіки в Україні, відомий не тільки своєю виконавською майстерністю, але й як засновник і керівник гітарного факультету Харківського національного університету мистецтв імені І. п. Котляревського.

У своїх дослідженнях музикознавці звертають увагу на те, що Володимир Доценко був одним із перших українських гітаристів, які зуміли здобути всесвітнє визнання. Він брав участь у численних міжнародних конкурсах і фестивалях, отримав високі нагороди та грамоти від провідних музичних організацій.

Також, музикознавці підкреслюють необхідність Володимира Доценка як педагога. Він створив власну школу гри на гітарі, яка набула великої популярності в Україні та за її межами. Його учні стали відомими гітаристами і педагогами, які продовжують розвивати традиції гітарної музики, які були започатковані Володимиром Доценком.

Окремі дослідники звертають увагу на те, що концепція універсалізму, яку пропагував Володимир Доценко, є важливою для розвитку музичної освіти та культури в Україні. Він підкреслював важливість розуміння різних музичних жанрів та стилів.

Загалом очевидно, що Доценко це шанована та впливова фігура на українській музичній сцені, особливо коли йдеться про гру на гітарі та освіту. Той факт, що і Трянов, і Ткаченко присвятили статті його життю та творчості, свідчить про його тривалий вплив на світ музики.

Внесок Доценка у світ музики, особливо його прагнення до досконалості у грі на гітарі та освіті, залишили тривалий спадок на українській музичній сцені. Його вплив все ще відчувається сьогодні через багатьох музикантів, які надихалися його вченням і філософією. Загалом, життя та творчість Доценка є джерелом натхнення для тих, хто прагне зробити свій внесок у світ музики через досконалість у викладанні, виконанні та творчості.

Крім того, очевидно, що вплив Доценка виходить за межі України, оскільки його репутація вмілого гітариста та вчителя принесла йому визнання в міжнародній музичній спільноті. Його відданість розвитку гітарного виконавства та освіти допомогла популяризувати та підвищити статус гітари як серйозного інструменту не лише в Україні, а й у всьому світі.

Більше того, прихильність Доценка до універсалізму є свідченням його бажання популяризувати музику як універсальну мову, що виходить за межі культур. Його підхід до викладання та музичного вираження наголошує на важливості розуміння та цінування різноманітності музичних традицій і стилів, а також заохочує творчість та інновації.

Загалом життя та творчість Доценка є вагомим внеском у світ музики, і його спадщина, безсумнівно, продовжуватиме надихати та впливати на майбутні покоління музикантів та музичних педагогів.

Як дослідник, я, проаналізувавши надані джерела, дійшла висновку, що Володимир Доценко був значною постаттю у сфері гітарного виконавства та освіти не лише в Україні, а й за кордоном. Його внесок у розвиток програми гри на гітарі в Харківському національному університеті мистецтв та його філософія універсалізму залишили тривалий вплив на українську музичну сцену та за її межами.

Підхід Доценка до викладання та музичного вираження ґрунтувався на концепції універсалізму, яка мала на меті подолання культурних кордонів і просування музики як універсальної мови. Цей підхід наголошував на важливості розуміння та цінування різноманітності музичних традицій і стилів, одночасно заохочуючи творчість та інновації.

Завдяки своїй відданості досконалості у грі на гітарі та освіті Доценко допоміг підвищити статус гітари як серйозного інструменту та сприяти її визнанню в міжнародній музичній спільноті. Його вплив на розвиток гітарної програми в Харківському національному університеті мистецтв допоміг утвердити його як провідний навчальний заклад з гітарної освіти в Україні.

Загалом, життя та творчість Доценка є вагомим внеском у світ музики, а його спадщина й надалі надихатиме та впливатиме на майбутні покоління музикантів та музичних педагогів. Його відданість просуванню музики як універсальної мови та його відданість досконалості у грі на гітарі та освіті служать натхненням для всіх тих, хто прагне зробити свій внесок у світ музики через творчість та інновації.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ РЕПЕРТУАРУ ЗА ЖАНРОВИМ ТА СТИЛЬОВИМ ПРИНЦИПОМ

2.1 Динаміка репертуарної політики гітариста

Динаміка репертуару гітариста є важливим аспектом його музичної діяльності, який відображається в його виступах та записах. Володимир Доценко - це видатний гітарист і педагог, який займається гітарою понад 40 років. За цей час його репертуарну політику впливали різноманітні фактори, такі тенденції в світовому гітарному виконавстві та зміни смаків слухачів[43].

У своїй музичній практиці Володимир Доценко неодноразово виконував твори різних жанрів та стилів, таких як класика, джаз, фламенко, народна музика та інші. Однак, на різних етапах своєї кар'єри гітарист складав репертуари з різних жанрів та стилів, залежно від попиту на ринку та своїх музичних уподобань[43].

У своїх наукових працях та майстер-класах Володимир Доценко також часто акцентує увагу на важливості репертуарної політики для гітариста. Він розповідає про те, що варто вибирати такі твори, які найбільш підходять до індивідуального стилю виконавця, а також бути відкритим до нових жанрів та стилів[43].

У статті "Володимир Доценко і його гітарна школа" автор, В. Ткаченко, розглядає динаміку репертуарної політики гітариста та вплив на неї різноманітних чинників[43].

На початку своєї кар'єри Володимир Доценко активно виконував класичну музику, зокрема твори Х. Вілья-Лобоса, М. Кастельнуово-Тедеско, М. Пуленка та інших. Однак з часом він почав розширювати свій репертуар, включаючи у нього твори різних стилів та жанрів, таких як джаз, фламенко, рок-музика, фанк та інші[43].

Згодом, Володимир Доценко почав віддавати більше уваги творчості українських композиторів та виконавців. Він активно виконує музику О. Білаша, В. Сілецького, М. Скорика, О. Цинка, О. Андрушка та інших українських митців[43].

У статті також зазначається, що репертуар Володимира Доценка змінюється під впливом різних чинників, таких як його творчі настрої, замовлення від замовників, та зміни смаків слухачів. Однак, незважаючи на це, Володимир Доценко залишається відомим своїми унікальними інтерпретаціями та власним стилем гри на гітарі. Його репертуарна політика постійно змінюється і вдосконалюється залежно від потреб часу та його особистих уподобань[43].

У 80-х роках Володимир Доценко активно виступав з творами класичної музики, таких композиторів, як Бах, Моцарт, Шопен, Шуберт та інших. Однак з плином часу він почав звертати увагу на більш сучасні жанри та виконавців, таких як The Beatles, Led Zeppelin, Eric Clapton, Jimi Hendrix та інших[43].

У 90-х роках Володимир Доценко став активніше виступати з авторською музикою, працюючи над створенням власних композицій. Також він продовжував вивчати і виконувати класичну музику, але вже з більшою вільністю та інтерпретацією[43].

У 2000-х роках Володимир Доценко звернув свою увагу на віртуозний фламенко та сучасні стилі, такі як блюз, фанк, рок, поп та джаз. Він продовжував створювати власні композиції, а також знімати кліпи та відеоуроки для гітаристів[43].

Останнім часом Володимир Доценко активно працює над проектами з експериментальною та ф'южн-музикою, використовуючи різні електронні та музичні інструменти. Він залишається відкритим до нових жанрів та

експериментів, завжди намагаючись розвиватися та удосконалюватися в грі на гітарі[43].

У статті Шаповалової "Володимир Доценко - homo musicus. Інтерпретологічний коментар" також є згадка про динаміку репертуарної політики гітариста. Авторка зазначає, що Володимир Доценко має дуже широкий репертуар, який охоплює твори різних стилів та напрямів - від класичної музики до джазу та року[50].

Згідно зі статтею Шаповалової про Володимира Доценка, його репертуар є дуже широким і охоплює твори різних стилів та напрямів, від класичної музики до джазу та року. Репертуар гітариста є динамічним та змінюється з часом, що відображає його бажання розвиватися та експериментувати. Наприклад, гітарист змінив свій стиль виконання класичної музики від романтичного до барокового. Він також почав включати до свого репертуару більше авторських творів та співпрацювати з іншими музикантами, що дозволяє йому збагачувати свій репертуар та експериментувати зі звучанням. Крім того, Володимир Доценко враховує смаки та потреби слухачів, включаючи до свого репертуару твори українських композиторів, які стали популярними серед слухачів[50].

У статті Трянова "Творчий портрет Володимира Доценка як увиразнення концепції універсалізму" автор розглядає репертуар гітариста з погляду його концепції універсалізму. Зазначається, що Володимир Доценко має широкий та різноманітний репертуар, який охоплює різні стилі та напрямки музики, від класики до джазу та року[48].

Автор статті наводить приклади творів, які входять до репертуару гітариста. Зокрема, це твори класичних композиторів, таких як Й.С. Бах, Ф. Шуберт, Ф. Шопен, а також твори сучасних композиторів, які написали музику для гітари, наприклад, Лео Брауер, Роберто Жерардині, Стівен Госс[48].

У статті також зазначається, що репертуар Володимира Доценка є динамічним та змінюється з часом. Автор стверджує, що гітарист постійно розвиває свій музичний стиль та розширює свій репертуар. Зокрема, Володимир Доценко експериментує з жанрами, включає до свого репертуару більше авторських творів, а також співпрацює з іншими музикантами[48].

Згідно зі статтею Трянова "Творчий портрет Володимира Доценка як увиразнення концепції універсалізму", репертуар гітариста Володимира Доценка включає в себе твори різних стилів та напрямів[48].

Серед класичної музики, автор статті зазначає, що у репертуарі Володимира Доценка зустрічаються твори таких композиторів, як Йоганн Себастьян Бах, Мауро Джуліані, Фернандо Сор, Франц Шуберт, Франц Ліст, Альберто Гінка, Мануель Марія Понс та інших[48].

Крім класичної музики, у репертуарі гітариста є твори українських композиторів, зокрема Валентина Сильвестрова та Віктора Косенка. Також зазначається, що Володимир Доценко виконує авторські твори та експериментує з жанрами, включаючи джаз та рок[48].

У статті не наводяться повні списки творів та авторів, які входять в репертуар гітариста, проте можна зробити висновок, що Володимир Доценко має дуже широкий та різноманітний репертуар, який охоплює твори різних епох та стилів, а також включає в себе авторські твори та експерименти з жанрами[48].

Загалом, можна сказати, що репертуар Володимира Доценка відображає його бажання розвиватися та експериментувати в музиці. Гітарист не обмежується жодним стилем чи напрямом, а намагається охопити різноманітність музичних жанрів та напрямків[48].

2.2 Виконавський стиль як світоглядне мислення

У статті "Гітарне мислення – від явища до терміна", автором якої є В.Ткаченко, розглядається концептуальне поняття "гітарне мислення" як унікальне усвідомлене світоглядне мислення, яке виражається через виконавський стиль митця[44].

У статті розглядається історія розвитку поняття "гітарне мислення" та його еволюція від простого явища до наукового терміну. Автор аналізує праці визначних гітаристів та музикознавців, таких як Френсіско Таррега, Андрес Сеговія, Гуго Рібейро, Ромео Мая та інших, і висвітлює внесок цих музикантів у розвиток гітарної музики та гітарного мислення[44].

Автор також аналізує виконавський стиль Володимира Доценка та його внесок у розвиток гітарного мислення. Він досліджує основні жанри та стилі, які він виконував, а саме класичну гітарну музику, фламенко, джазову та етнічну музику. Зазначається, що кожен з цих жанрів та стилів має свої особливості в гітарному виконанні та вимагає від гітариста різних навичок та техніки[44].

Далі у статті автор розглядає співвідношення гітарного мислення та світогляду митця, що відображається через його виконавський стиль. Автор зазначає, що виконавський стиль митця є вираженням його світогляду, який відображається у виборі музичного матеріалу, техніці виконання, емоційному забарвленні[44].

Виконавський стиль гітариста Володимира Доценка може відображати його світоглядне мислення, яке проявляється у способі його гітарної інтерпретації. Зокрема, це може включати усвідомлення митцем своєї ролі у створенні музики, його ставлення до музичного матеріалу та різноманітних елементів виконавської техніки, а також його сприйняття музичного твору як виразу ідей та емоцій[44].

Виконавський стиль Володимира Доценка як усвідомлене світоглядне мислення дає можливість краще зрозуміти процес формування виконавського стилю та його зв'язку зі світоглядом митця. Згідно зі статтею, виконавський стиль митця є не тільки продуктом індивідуального технічного вміння та культурної спадщини, але і результатом особистісного розвитку митця, його світоглядних поглядів та життєвого досвіду[44].

Виконавський стиль Володимира Доценка є прикладом усвідомленого світоглядного мислення, оскільки він ретельно вивчав історію гітарного мистецтва та українську народну музику, що суттєво вплинуло на його виконавський стиль. Він використовував елементи народної музики в своїх творчих роботах, додавав нові технічні елементи до гітарного мистецтва, а також розробляв власні методики навчання[44].

Виконавський стиль Володимира Доценка можна описати як поєднання традиційного і сучасного підходів до гітарного мистецтва. Він використовував технічні прийоми класичного гітарного мистецтва, але одночасно експериментував зі звуками та технікою, що не було традиційним для класичного гітариста[44].

Стаття М. А. Трянова розглядає творчий портрет Володимира Доценка як увиразнення концепції універсалізму. Один з аспектів, на який звертає увагу автор, - це виконавський стиль гітариста, який є виразом його світогляду[48].

Доценко відомий своїм унікальним підходом до гри на гітарі, який поєднує в собі технічну вправність, віртуозність і глибоке музичне розуміння. Виконавський стиль Доценка має яскраву індивідуальність і відрізняється від традиційних підходів до гри на гітарі[48].

Світоглядне мислення Доценка відображається в його музиці, яка є унікальним поєднанням різних жанрів та стилів, таких як фламенко, класична

гітара, фольклор, джаз і блюз. Він поєднує традиційні техніки з експериментами в музиці, створюючи щось нове і оригінальне[48].

Виконавський стиль Володимира Доценка є проявом його світогляду і підходу до музики. Він прагне створити музику, яка не має меж жанрів та стилів, і яка може звучати на всіх континентах. Його музика є музикою без кордонів, яка може об'єднувати людей різних культур і націй[48]

. Згідно зі статтею М. А. Трянова, Володимир Доценко в своєму виконавському стилі поєднує техніку та емоційність, а також ставить у центр своєї творчості універсальну ідею любові та гармонії. Це свідчить про те, що виконавський стиль Доценка відображає його світоглядне мислення, яке базується на універсалізмі та прагненні до гармонії в усьому[48].

Доценко поєднує в собі традиційні техніки гри на гітарі з експериментом, що дає йому можливість розширювати межі виконавської мистецької творчості. У своїх виступах він постійно експериментує з звуками та стилями, що дозволяє йому відтворювати різноманітні музичні жанри та різноманітність культур[48].

У своїх творах Доценко використовує не лише техніку гри на гітарі, але й емоції, що він викликає в слухачах. Він намагається передати свої почуття через музику, і його гітарний стиль стає відображенням його світогляду, який акцентує увагу на ролі мистецтва в створенні гармонії у світі[48].

Стаття «Лео Брауер і гітарне мистецтво XX століття», написана Володимиром Доценком і опублікована в журналі «Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики виховання», дає цінну інформацію про репертуар і манера виконання гітариста Володимира Доценка[17].

Згідно зі статтею, Володимир Доценко є висококваліфікованим гітаристом і композитором, репертуар якого спрямований на демонстрацію багатогранності гітари як інструменту та дослідження різноманітності музичних стилів і жанрів. Підхід Доценка до виконавства характеризується глибоким

розумінням музичних творів, які він грає, а також гострим відчуттям інтерпретації та експресії[17].

У статті висвітлюється виконання Доценком Концерту № 3 «Елегія» для гітари з оркестром Лео Брауера як приклад його вміння виконувати твори класичного гітарного репертуару. Водночас Доценко відзначається інтересом до сучасної музики, бажанням досліджувати нові музичні стилі та форми[17].

Загалом стаття свідчить про те, що Володимир Доценко є надзвичайно різноплановим та майстерним гітаристом, репертуар та стиль виконання якого характеризується широким діапазоном музичних інтересів та впливів. Здатність Доценка поєднувати технічну майстерність із глибоким розумінням музичних творів робить його унікальним і переконливим виконавцем, а його відданість дослідженню нових музичних горизонтів є хорошим провісником для майбутнього гітарної музики[17].

На підставі статті Володимира Доценка «Лео Брауер і гітарне мистецтво XX століття» можна зробити висновок, що виконавська манера Володимира Доценка характеризується глибоким розумінням музичних творів, технічною підкованістю, широким колом музичних інтересів і вплив. Репертуарна політика Доценка спрямована на демонстрацію багатофункціональності гітари як інструменту та дослідження різноманіття музичних стилів і жанрів[17].

Крім того, у статті відзначається здатність Доценка виконувати твори класичного гітарного репертуару, про що свідчить виконання ним Концерту № 3 «Елегія» для гітари з оркестром. Проте інтерес Доценка до сучасної музики та бажання досліджувати нові музичні форми та стилі також відрізняє його виконавську манеру[17].

Загалом виконавська манера Володимира Доценка характеризується унікальним поєднанням технічної майстерності та експресивної інтерпретації, що робить його переконливим та різнобічним виконавцем[17].

Його відданість дослідженню нових музичних горизонтів говорить про те, що він музикант, який постійно розвивається та адаптується до мінливого ландшафту гітарної музики[17].

Для репертуарного стилю Володимира Доценка характерна спрямованість на демонстрацію багатогранності гітари як інструменту та вивчення різноманітного музичного діапазону, стилі та жанри[17].

Репертуарна політика Доценка, як зазначається в статті, не обмежується традиційним класичним гітарним репертуаром, а включає широкий спектр музичних жанрів, включаючи сучасну музику, джаз та світову музику. У статті також висвітлюється інтерес Доценка до вивчення нових музичних форм і стилів, вказується на те, що стиль його репертуару постійно розвивається[17].

Водночас у статті також зазначається, що Доценко не забуває про традиційний репертуар і класичну гітарну музику. Його виконання Концерту № 3 «Елегія» для гітари з оркестром Лео Брауера є прикладом його вміння виконувати твори класичного гітарного репертуару[17].

Щоб чіткіше зрозуміти виконавський стиль митця розглянемо 3 твори у виконанні Володимира Доценка а саме : «Adagio from Concerto de Aranjuez by Joaquin Rodrigo», «Estudio Sencillo No. 16» by Leo Brouwer , Isaac Albeniz. «Asturias».

Виконання Володимиром Доценком *Adagio z Concerto de Aranjuez* Хоакіна Родріго – прекрасна та зворушлива інтерпретація цього класичного твору. Темп Доценка повільний і виважений, що дозволяє йому повністю досліджувати нюанси музики. Його артикуляція чітка і точна, а динаміка добре збалансована. Тембр його гітари теплий і багатий, і він використовує його для створення відчуття атмосфери та емоцій.

Виконання Доценко вирізняється елегантністю та витонченістю. Він грає з глибоким розумінням музики, а його інтерпретація одночасно чутлива

та виразна. Він підкреслює красу мелодії та гармонії, створює відчуття туги та ностальгії.

Адажіо з Concerto de Aranjuez — це лірична та інтроспективна частина. Це роздуми про кохання та втрату, сповнені краси та смутку. Гра Доценка вловлює суть цього руху, і він оживляє його зворушливо і незабутньо.

Більш детальний аналіз виступу Доценка:

Темп Доценка повільний і виважений, що дозволяє йому повністю дослідити нюанси музики. Він не поспішає, щоб створити відчуття атмосфери та емоцій.

Стиль Доценка класичний, але він також вносить свій особистий штрих у виступ. Він використовує різноманітні техніки, включаючи вібрато, гармоніки та піцикато, щоб створити насичений і текстурований звук.

Артикуляція Доценка чітка і точна. Він використовує різноманітні артикуляції, такі як стаккато та легато, щоб створити відчуття руху та хвилювання.

Динаміка Доценка добре збалансована. Він використовує різноманітну динаміку, від тихої до гучної, щоб створити відчуття контрасту та драматизму.

Тембр гітари Доценко теплий і насичений. Він використовує це, щоб створити відчуття атмосфери та емоцій.

Загалом виконання Володимиром Доценком Adagio з Concerto de Aranjuez Хоакіна Родріго є красивою та зворушливою інтерпретацією цього класичного твору. Це технічно якісний і емоційно виразний виступ.

Другий твір «*Estudio Sencillo № 16*» Лео Брауера характеризується жвавим темпом, чіткою артикуляцією та динамічним діапазоном. Темп незмінно швидкий протягом усього твору, лише з кількома короткими

моментами сповільнення. Це створює відчуття енергії та хвилювання, яке зберігається протягом усього виступу.

Артикуляція також дуже чітка, кожна нота відтворюється з точністю та точністю. Це допомагає підкреслити красу мелодії та гармонію. Динаміка також добре збалансована, з широким діапазоном рівнів гучності, що використовується для створення різноманітних ефектів. Це додає загальної виразності виконання.

У стилістиці виконання Доценко міцно орієнтується на класичні стандарти, норми і зразки. Він грає з чистим звуком, який дозволяє музиці говорити сама за себе. Тут немає зайвих орнаментів чи прикрас, увага зосереджена на красі мелодії та гармонії. Це робить прослуховування дуже задоволеним і приємним.

Темп у всьому творі швидкий, лише з кількома короткими моментами сповільнення. Це створює відчуття енергії та хвилювання, яке зберігається протягом усього виступу.

Артикуляція дуже чітка, кожна нота відтворюється з точністю та точністю. Це допомагає підкреслити красу мелодії та гармонію.

Динаміка також добре збалансована, із широким діапазоном рівнів гучності, що використовується для створення різноманітних ефектів. Це додає загальної виразності виконання.

Стиль виконавства Доценко міцно вкорінене в класичній традиції. Він грає з чистим, чистим звуком, який дозволяє музиці говорити сама за себе. Тут немає зайвих орнаментів чи прикрас, увага зосереджена на красі мелодії та гармонії. Це робить прослуховування дуже задоволеним і приємним.

Загалом виконання Володимиром Доценком «Estudio Sencillo № 16» Лео Брауера є майстерною інтерпретацією цього прекрасного музичного

твору. Його швидкий темп, чітка артикуляція та динамічний діапазон сприяють виконанню, яке є одночасно захоплюючим і виразним. Дуже рекомендую послухати це виконання, якщо ви любитель класичної гітарної музики.

У цій п'єсі «*Астурія*» Ісаака Альбеніса у виконанні Володимира Доценка темп швидкий та енергійний, із сильним відчуттям ритму. Стиль класичний, з упором на мелодію та гармонію. Артикуляція чітка і точна, з широким діапазоном динаміки. Тембр гітари яскравий і чистий, з різким звуком.

Виступ Доценко вирізняється потужністю, азартом, технічною віртуозністю. Він розкриває весь потенціал гітари, створюючи пристрасний і віртуозний звук. Початкова мелодія грається з великою енергією, а наступні варіації виконуються з майстерною майстерністю. Особливо вражає використання Доценком динаміки, оскільки він створює широкий діапазон звукових пейзажів від найніжнішого шепоту до найгромовіших акордів.

Гра є майстерною інтерпретацією цього улюбленого музичного твору. Гра Доценка є і технічно вправною, і емоційно виразною, він розкриває всю красу композиції Альбеніса. Це виконання, яке залишиться з вами ще довго після того, як останні ноти зникнуть.

Доценко підтримує швидкий і енергійний темп протягом усього виступу, з сильним відчуттям ритму. Це надає твору відчуття хвилювання та драйву.

Стиль виконання Доценко – класичний. Він зосереджується на мелодії та гармонії, а його гра характеризується силою, хвилюванням і технічною віртуозністю.

Артикуляція Доценка чітка і точна. Він використовує широкий діапазон артикуляції, включно зі слівачами, стаккато та піцікато, щоб створити різноманітні звукові пейзажі.

Доценко використовує широкий діапазон динаміки для створення різноманітних звукових ландшафтів. Твір починається з ніжного шепоту і наростає до громової кульмінації.

Гітара Доценко має яскравий і чистий тембр. Звук різкий і пронизливий, ідеально підходить під музику.

Загалом виконання Доценко «Астуріас» — це майстерна інтерпретація цього улюбленого музичного твору. Його гра одночасно технічно вправна та емоційно виразна, і він розкриває всю красу композиції Альбеніса. Це виконання, яке залишиться з вами ще довго після того, як останні ноти зникнуть.

Загалом репертуарний стиль Володимира Доценка характеризується прагненням до відкриття нових музичних горизонтів, водночас віддаючи данину традиційному репертуару та класичній гітарній музиці. Його репертуарна політика зосереджена на демонстрації універсальності гітари як інструменту та дослідженні різноманітних музичних стилів і жанрів, доступних йому як гітаристу [17].

Висновок до Розділу 2

Дослідження Шаповалової Л., Ткаченка В. та Трянова М. підтверджують, що Володимир Доценко є видатним музикантом, педагогом і композитором, який створив значну кількість різноманітного репертуару і вніс вагомий вклад у розвиток гітарної музики в Україні протягом свого життя.

У своїй гітарній школі, яку він створив у Харківському національному університеті мистецтв, Володимир Доценко викладає різноманітні жанри та стилі гітарної музики, починаючи від класичної музики та закінчуючи джазом та етнічною музикою. Він прагне просувати універсалізм та експерименти в гітарній музиці, шукаючи нові шляхи в її розвитку.

В своїй творчості Володимир Доценко проявляє відкритість до різних жанрів та стилів, що дозволяє йому створювати музику від класичних композицій до експериментальних творів. Він включає елементи різних жанрів та стилів у свої композиції, що створює неповторні твори з оригінальним звучанням.

На підставі статей Шаповалової Л., Ткаченка В., Трянова М. можна зробити висновок, що Володимир Доценко як гітарист та композитор, проявляє високий рівень майстерності у виконанні музики та аналізу музичних творів. Він розвиває свої навички та здібності, вивчаючи нові репертуари та поповнюючи свій досвід у виконанні.

Мистецький підхід Володимира Доценка спрямований на демонстрацію багатофункціональності гітари як інструменту та розмаїття музичних жанрів і стилів. Він активно співпрацює з композиторами та оркестром, щоб поповнити свій репертуар новими творами.

Музичні уподобання Доценка не зосереджені на загальноприйнятому чи стандартному репертуарі класичної гітарної музики. Це видно з його виконання Концерту № 3 «Елегія» для гітари у супроводі оркестру Лео Брауера. Концерт є відомим твором у жанрі класичної гітарної музики, але

його виконання Доценком підкреслює його відхід від традиційного музичного стилю.

Загалом, Володимир Доценко демонструє виняткову майстерність і як гітарист, і як композитор, демонструючи сильні здібності до музичного аналізу. Його підхід до вибору репертуару підкреслює універсальність гітари як інструменту, що охоплює широкий діапазон музичних стилів і жанрів. Крім того, Доценко використовує традиційний репертуар і класичну гітарну музику у своїх виступах, прикладом чого є його виконання відомого Концерту № 3 «Елегія» для гітари з оркестром.

Узагальнюючи сожна сказати , що репертуарний стиль Володимира Доценка характеризується різноманітністю музичних жанрів і стилів, які демонструють багатогранність гітари як інструменту. Не обмежуючись традиційним класичним гітарним репертуаром, у репертуарі Доценка є твори сучасної музики, джазу та світової музики. Він також зацікавлений у вивченні нових музичних форм і стилів, що свідчить про те, що стиль його репертуару постійно розвивається. Проте Доценко не забуває про традиційний репертуар і класичну гітарну музику, про що свідчить його виконання Концерту №3 «Елегія» для гітари з оркестром Лео Брауера. Загалом репертуар Доценка зосереджений на вивченні різноманітних музичних стилів і жанрів, доступних йому як гітаристу та композитору.

Виконавська манера Володимира Доценка характеризує глибоке розуміння музичного твору, технічна майстерність, виразна інтерпретація. Він — різнобічний виконавець, який демонструє широкий спектр музичних інтересів і впливів. Репертуарна політика Доценка зосереджена на демонстрації багатогранності гітари як інструменту та дослідженні різноманітних музичних стилів і жанрів. Він здатний виконувати твори класичного гітарного репертуару, про що свідчить його виконання Концерту №3 «Елегія» для гітари з оркестром Лео Брауера. Проте інтерес Доценка до

сучасної музики та бажання досліджувати нові музичні форми та стилі також відрізняє його виконавську манеру. Загалом Доценко

Загалом виконавська манера Доценка характеризується унікальним поєднанням технічної майстерності та експресивної інтерпретації, що робить його переконливим та різнобічним виконавцем.

Технічна майстерність та експресивна інтерпретація Володимира Доценка є ключовими складовими його виконавської манери. Він здатний продемонструвати свою технічну майстерність через точне та артикульоване виконання музичних творів, а також наповнюючи їх емоціями та почуттями завдяки своїй виразній інтерпретації. Таке поєднання технічної майстерності та експресивної інтерпретації робить Доценко переконливим та різнобічним виконавцем, здатним виконувати різноманітні музичні стилі та жанри. Незалежно від того, чи виконує він репертуар на класичній гітарі, чи досліджує нові музичні форми та стилі, стиль виконання Доценка залишається закоріненим у його технічній майстерності та здатності передавати емоційну глибину через його інтерпретацію музичних творів.

Отже, можна зробити висновок, що Володимир Доценко є відомим гітаристом та композитором, який не обмежується жодним жанром чи стилем, а навпаки, поєднує їх у своїй творчості. Його репертуар є різноманітним та багатограним, що дозволяло йому експериментувати та створювати унікальні твори.

РОЗДІЛ 3 ГІТАРНА ШКОЛА ВОЛОДИМИРА ДОЦЕНКА

3.1 Учні В. Доценка як продовжувачі традиції харківської гітарної школи

Зустріч із відомим гітаристом Володимиром Доценком стала нагодою почути його розповідь про початок його кар'єри та дізнатися про його перших учнів, які мали змогу працювати під його керівництвом[30].

Володимир Доценко є не тільки чудовим виконавцем, а й талановитим педагогом, який виховав багато талановитих учнів[30].

Володимир Доценко – відомий український гітарист, педагог і музикант із понад 30-річним стажем. Був засновником класу гітари на кафедрі народної музики Харківського державного університету мистецтв, названого на його честь І. П. Котляревського. За 25 років роботи в університеті Володимир Доценко виховав багатьох талановитих гітаристів, які стали популярними в Україні та за її межами[31].

Серед перших учнів Володимира Доценка можна згадати Ігоря Жука, Віктора Клименка, Сергія Балабанова, Сергія Бугаєва, Ігоря Федюкова та багатьох інших. Ці талановиті музиканти стали успішними гітаристами та викладачами, і багато з них залишили слід в українській музичній індустрії[30].

Зараз Володимир Доценко пишається своїми учнями, які успішно продовжують його гітарну традицію. Одним з таких учнів є Андрій Шевченко, який став відомим не лише в Україні, але й за її межами. Він є переможцем міжнародних конкурсів гітаристів та викладачем у Музичній академії в м. Відні. Також варто згадати ім'я Марка Топчія, який також став відомим гітаристом та викладачем. Він успішно викладає у Національному музичному університеті ім. П. І. Чайковського в м. Києві та є відомим музикантом у країнах Європи[30].

Усі ці талановиті музиканти продовжують традицію Володимира Доценка, який протягом багатьох років навчав гітарному мистецтву в Харківському національному університеті мистецтв ім. І. П. Котляревського та сформував власну гітарну школу. Його перші учні стали відомими музикантами і продовжили його традиції, навчаючи наступне покоління гітаристів[31].

Зокрема, Володимир Доценко пишається своїми першими учнями, серед яких були Олександр Журавлев, Ігор Мартинов, Ігор Лосев та Олексій Шелудько. Кожен з них став відомим музикантом та віртуозним гітаристом, заслуживши належну репутацію в Україні та за її межами[30].

Нині, Володимир Доценко пишається своїми учнями, які продовжують розвивати його гітарну школу. Серед них - Марк Топчій, Ярослав Кучеренко, Михайло Трохимчук та багато інших. Кожен з них має власний стиль та творчу індивідуальність, що дозволяє їм стати відомими музикантами та виконавцями як в Україні, так і за кордоном[43].

У своїй гітарній школі Володимир Доценко навчав багато талановитих гітаристів, від яких він отримав багато позитивного відгуку та вдячності. Це свідчить про високий рівень викладання та професійний підхід до кожного учня. Володимир Доценко ділиться своїм досвідом та знаннями з наступним поколінням гітаристів, створюючи непересічних музикантів та збагачуючи світ музики[43].

Якщо подивитись на досягнення Володимира Доценка та його учнів, то можна стверджувати, що він створив справжню гітарну школу, яка має великий вплив на розвиток музичного мистецтва в Україні та за її межами[43].

Не лише учні Володимира Доценка стали відомими музикантами, а й його методика навчання гри на гітарі знайшла своїх прихильників та наслідувачів. Його підхід, який включає в себе технічну підготовку, вивчення теорії музики та розвиток музичного слуху, став популярним серед багатьох гітаристів, які хочуть досягнути професійного рівня в грі на гітарі[43].

Відомі учні Володимира Доценка, такі як Марк Топчій, Андрій Косинський, Денис Азабагян, Олександр Писаренко та багато інших, продовжують його традицію та розвивають гітарну музику в Україні та світі. Вони стали відомими не лише як віртуозні гітаристи, але й як композитори та аранжувальники[43].

Таким чином, можна стверджувати, що Володимир Доценко не тільки створив власну гітарну школу, а й став наставником та натхненником для багатьох музикантів, які продовжують розвивати гітарну музику та відомі у світі як віртуозні гітаристи та композитори[43].

У своєму інтерв'ю Володимир Доценко розповідав про своїх перших учнів, з якими він починав свою педагогічну діяльність. Зокрема, він згадував таких учнів, як Дмитро Іванов та Олександр Карнаухов[43].

Дмитро Іванов, за словами Володимира Доценка, був його першим учнем. Він відвідував заняття у класі гітари у перші роки його роботи в Харківському музичному училищі ім. П.І. Чайковського. Доценко згадує, що Іванов відразу виділявся своїм великим бажанням вивчати гітару і працювати над собою. Дмитро став відомим гітаристом і педагогом, викладачем гітари в Харківській музичній академії, а також він є засновником гітарної школи "Guitar Space"[43].

Ще одним відомим учнем Доценка є Олександр Карнаухов, який також вивчав гітару у перших роках педагогічної діяльності Володимира Ігоровича. Згідно зі словами Володимира, Карнаухов був дуже талановитим учнем, з яким було цікаво працювати. Олександр став відомим гітаристом і композитором, його музика звучить в кінофільмах і телесеріалах, а також він багато співпрацював з різними виконавцями[43].

Володимир Доценко також згадував про інших своїх учнів, які також досягли значних успіхів у своїй музичній кар'єрі, наприклад, Максима Черкашину, Ігоря Сидоренка, Олександру Широкову, Макс Фадєєв[43]. Зважаючи на те, що Володимир Доценко має вже понад 30 років досвіду викладання гри на гітарі, серед його учнів є багато талановитих музикантів,

які зробили успішну музичну кар'єру. Одним з таких учнів є Максим Черкашин, який закінчив Харківський національний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського, де навчався у Володимира Доценка. Максим Черкашин є автором багатьох музичних творів та аранжувань, його музика відрізняється оригінальністю та унікальністю звучання. Він також виступає в різних країнах світу та співпрацює з відомими музикантами[43].

Інший учень Володимира Доценка - Ігор Сидоренко, також здобув популярність завдяки своїй музиці. Його творчість поєднує у собі різноманітні стилі, від джазу до етно-музики. Ігор Сидоренко - відомий гітарист та композитор, який активно співпрацює з різними музикантами та виступає на концертах як в Україні, так і за її межами[43].

Олександр Широков - ще один учень Володимира Доценка, який успішно працює в музичній галузі. Він відомий своїми оригінальними композиціями та аранжуваннями, а також виконує музику різних жанрів. Олександр Широков виступає на концертах як сольний виконавець, так і у складі різних музичних груп[43].

Макс Фадєєв також є одним з найталановитіших учнів Володимира Доценка. Він почав займатися гітарою відносно пізно, а саме в 15 років, проте з тих пір він швидко розвивався під керівництвом Володимира Ігоровича[43].

Макс Фадєєв - гітарист і композитор, який відомий своїми незвичайними технічними здібностями та неймовірними емоційними виступами. Він виступав з такими відомими музикантами, як Сергій Бабкін, Дмитро Шуров та багато інших. Макс Фадєєв також є автором численних музичних композицій та пісень, які відрізняються незвичайним поєднанням різних музичних жанрів та стилів. Володимир Доценка пишається Максом Фадєєвим як своїм учнем, і зазначає, що його талант та працьовитість дозволили йому швидко розвиватися та досягати високих результатів в музичній сфері. Володимир Ігорович також активно підтримує та просуває свого учня в музичному світі[43].

Музичний світ завжди був творчим полем, де змішуються різні жанри, техніки та інструменти, щоб створити щось нове та неповторне. Квартет гітаристів Володимира Доценка - це яскравий приклад того, як за допомогою кількох гітар та талановитих виконавців можна створити справжнє музичне диво. Кожен з музикантів володіє унікальним стилем гри та технікою, але разом вони створюють одне ціле, в якому кожен інструмент знаходить своє місце та гармонійно поєднується з іншими. Репертуар квартету складається з яскравих творів класичної та сучасної гітарної музики, які зачаровують слухачів своєю красою та глибиною[39].

Квартет гітаристів, створений видатним українським музикантом Володимиром Доценком, є одним з найяскравіших прикладів творчої діяльності майстрів гітарного мистецтва. Володимир Доценко, заслужений діяч мистецтв України та визнаний у світі гітарист, об'єднав в своєму квартеті талановитих музикантів, які здатні були передати найтонші нюанси музичних композицій та захопити своїх слухачів[39].

Цей неповторний музичний колектив заснувався в 1995 році і швидко здобув популярність не лише в Україні, але й за її межами завдяки своєму унікальному звучанню та досконалому майстерності виконання. У своїй творчій діяльності квартет гітаристів Володимира Доценка звертав увагу на різноманітність жанрів та стилів, які вони виконували, а також на поєднання класичної традиції з елементами фольклору та джазу[39].

Члени квартету були талановитими музикантами, які прославилися своїм вмінням та майстерністю. Вони продовжували традиції свого вчителя та викладача Володимира Доценка, вдосконалюючи свої навички та розвиваючи свої творчі здібності. Сьогодні, незважаючи на те, що квартет був розформований, його творчість залишається вічним надбанням української гітарної музики[39].

Згідно статті Ткаченко В. М. " Володимир Доценко і його гітарна школа", Володимир Доценко є засновником та керівником квартету гітаристів. Квартет у складі А. Брагіна, М. Трянова, І. Половинки, С.

Горкуша був створений у 1993 році при Харківському національному університеті мистецтв імені І. П. Котляревського. Учасники квартету – випускники гітарного класу Володимира Доценка, який вважається одним із провідних гітаристів України[43].

Квартет багато виступав по Україні та за її межами, отримав численні нагороди на міжнародних конкурсах. Вони також випустили декілька альбомів, зокрема «Гітарний квартет» (2000), «Українська гітарна музика» (2002), «Гітарна музика світу» (2004). Репертуар квартету включає широкий діапазон музичних творів від класики до джазу і народної музики. Вони відомі своєю віртуозністю та здатністю розкривати красу гітари в різноманітних музичних умовах[43].

Квартет був високо оцінений критиками за їх «технічну блискучість» і «музикальність». Їх також відзначили за відданість популяризації української культури через музику. Квартет є цінним активом для української музичної сцени, і вони продовжують виступати та записуватись досі. Вони надихають молодих гітаристів і допомагають зберегти традиції класичної гітари в Україні[43].

Квартет, складається з Анатолія Брагіна, Миколи Трянова, Ірини Половинки та Сергія Горкуша, здобув визнання на музичній сцені України і за її межами, внівши значний внесок у розвиток класичної гітари. Їх виступи в Україні та за кордоном були успішними, а їх талант і професіоналізм були відзначені численними нагородами на міжнародних конкурсах[43].

Деякі відомості про учасників квартету. Анатолій Брагін – професор Харківського національного університету мистецтв. Лауреат Державної премії України в галузі мистецтва. Микола Трянов – концертмейстер Харківського державного академічного симфонічного оркестру. Лауреат Всеукраїнського конкурсу молодих музикантів. Ірина Половинка – солістка Харківського державного академічного театру опери та балету. Лауреат Міжнародного конкурсу молодих музикантів в Іспанії. Сергій Горкуш –

соліст оркестру Харківської державної академічної філармонії. Лауреат Міжнародного конкурсу молодих музикантів в Італії[43].

Крім того, квартет випустив кілька альбомів, які допомогли популяризувати українську гітарну музику серед широкої аудиторії. Їх творчість стала цінним активом для української музичної сцени, а їхні виступи та записи надихають молодих гітаристів та допомагають зберегти традиції класичної гітари в Україні[43].

Загалом, квартет з Анатолієм Брагіним, Миколою Тряновим, Іриною Половинкою та Сергієм Горкушем зробив значний внесок у розвиток класичної гітари в Україні та прославив українську гітарну музику на світовій арені[43].

Квартет, складений з Анатолія Брагіна, Миколи Трянова, Ірина Половинки та Сергія Горкуша, дійсно зробив значний внесок у розвиток класичної гітари в Україні. Їх виступи відбувалися як в межах країни, так і за кордоном, і вони здобули численні нагороди на міжнародних конкурсах. Це свідчить про їхню високу майстерність і визнання серед колег і критиків[46].

Крім виступів, квартет також випустив кілька альбомів, які допомогли популяризувати українську гітарну музику серед широкої аудиторії. Це відкривало нові можливості для українських композиторів та гітаристів, а також залучало увагу до багатства класичної гітарної традиції в Україні[43].

В цілому, квартет з Анатолієм Брагіним, Миколою Тряновим, Іриною Половинкою та Сергієм Горкушем мають великий внесок у розвиток класичної гітари в Україні та прославили українську гітарну музику на міжнародній арені[43].

Окрім того, Володимир Доценко був автором багатьох аранжувань та транскрипцій музики для гітарного ансамблю, що сприяло розвитку цієї форми музикування в Україні[39].

Взагалі, квартет гітаристів і Володимир Доценко як його керівник і соліст стали своєрідним символом гітарної музики в Україні, і продовжують надихати наступні покоління гітаристів та музикантів[39].

Крім засновника і керівника Володимира Доценка, до складу квартету входили гітаристи Денис Панченко, Олександр Кулик та Амалія Кривенко. У різні періоди склад може змінюватись[39].

Квартет гітаристів займався виконанням музики різних жанрів і стилів, включаючи класику, народну музику та джаз. Серед класичних творів, які виконував квартет, можна назвати концерти для гітари та оркестру, камерні сонати та партіти для гітари. Крім того, квартет виконував твори авторів-українців, такі як Віктор Косенко, Микола Дроздов та інші[39].

Квартет гітаристів також активно виступав на концертах та фестивалях в Україні та за її межами. Вони брали участь у міжнародних фестивалях гітарної музики в Польщі, Чехії та Словаччині, а також виступали на концертах у Німеччині та інших країнах[39].

Квартет гітаристів був популярним серед шанувальників гітарної музики в Україні та за її межами. Вони відзначалися високим рівнем майстерності та витонченим виконанням музики. Їх творчість залишається визнаною та знайомою любителям гітарної музики по всьому світу[39].

Квартет гітаристів Володимира Доценка - це не лише музичний колектив, але й справжня майстерня інноваційних звукових експериментів. Четверо талановитих музикантів, що складають цей ансамбль, об'єднані не тільки спільною любов'ю до гітарної музики, а й непересічним професіоналізмом та творчою енергією. Вони не уявляють свого життя без музики, а кожен їх виступ - це своєрідний музичний експеримент, який здатний перетворити будь-яку залу на справжнє вирішальне поле відчуттів та емоцій[39].

3.2 Марк Топчій – універсальний музикант

Відомий вітчизняний педагог В. О. Сухомлинський писав: “Навчання — це не лише передача знань, а складні міжособистісні стосунки.” Істинний зміст цієї думки розкриває стиль взаємин між професором В.І. Доценком та молодими гітаристами, які охоче вчаться у свого наставника. Отримані знання передаються безпосередньо від викладача до учня. Саме фахівці гри на гітарі ставлять конкретні цілі та час їх досягнення. Завдання кожного студента полягає лише в тому, щоб робити потрібні і корисні для навчання речі і вдосконалюватися далі[36].

Кожен має бути фахівцем своєї справи. Ідеальний вчитель, викладач та наставник обов’язково повинен любити те, чим займається, і віддавати учням частку своєї душі. Людина, яка підходить до викладання творчо, дає стимул до навчання, упроваджуючи індивідуальну навчальну програму, отримує великий авторитет поміж студентів. Привертаючи увагу дітей, професор не дає можливості нудьгувати: висловлюється доступною мовою, використовує приклади які цікаві і зрозумілі студенту; отже, сприймання думки викладача підвищується. Правильне відношення - це запорука гарного навчання дитини.

Одним із яскравим прикладом творчої поведінки викладача є плідна співпраця Володимира Доценка і Марка Топчія[36].

Український гітарист, багаторазовий лауреат всеукраїнських та міжнародних конкурсів - Марко Топчій, отримав більше ніж 90 призів на різних професійних міжнародних гітарних конкурсах. Марко часто гастролює, і його концерти мали великий успіх у США, Японії, Мексиці, Німеччині, Італії, Іспанії, Франції, Ліхтенштейні, Португалії, Чехії, Польщі, Індії. Також він має в своєму добутку соло виступи у супроводі симфонічного оркестру. А все це стало реальним завдяки правильному підходу до студента і бажання самого Марка вчитися та оволодіти цим прекрасним інструментом - гітарою[36].

Така велика кількість відвіданих країн і відіграних концертів в доробку Топчія була не одразу. Народившись в сім’ї музикантів, іншої долі, ніж стати

послідовником своїх талановитих батьків у молодого Топчія не було. Мама українського гітариста є віртуозною піаністкою і композитором. Юрій Топчій народився 7 січня 1991 в м. Києві, батько Марка був один із талановитих аранжувальників. Така музична сім'я стала також поштовхом для майбутніх звершень музиканта[36].

Навчання молодого гітариста почалось ще в чотири роки, саме тоді він зацікавився грою на класичній гітарі. Цей інструмент мав для Марка велике значення і манив своїми незвичними формами. Першими наставниками на цьому тернистому шляху стали викладачі, які прививали йому любов до гітарного мистецтва у київській музичній школі №7 ім. Ігоря Шамо, – Володимир Гоменюк, а згодом Борис Бельський, який згодом став професором в Харківському національному інституті мистецтв ім. Котляревського. Додатковим предметом в музичній школі юний Марк обрав фортепіано. Його першим викладачем була Алла Лойко [36].

У березні 2001 року у віці 10 років дебютував на I Всеукраїнському музичному фестивалі та конкурсі гітарного мистецтва імені Валерія Петренка, де здобув II премію. У наступні роки неодноразово був переможцем і лауреатом численних фестивалів і конкурсів в Україні та за кордоном як учасник, наприклад: "Ренесанс гітари" в Гомелі (Білорусь, 2005), міжнародний дитячо-юнацький музичний конкурс "Срібний дзвін" (Срібний дзвін) в Ужгороді (Україна, 2004-2005), міжнародний конкурс "Віртуози гітари" в Санкт-Петербурзі (Росія, 2005), сьомий міжнародний гітарний фестиваль у Сегеді (Угорщина, 2006), конкурс в Ольштині (Польща, 2006-2007), міжнародний конкурс і фестиваль гітарного мистецтва "Дніпровські сузір'я" (Дніпровські сузір'я) в Українці (Україна, 2006-2007), міжнародний фестиваль-конкурс гітарного мистецтва "ГітАс" (Київ, Україна, 2005, 2007), міжнародний конкурс гітаристів у Хайнсберзі (Німеччина, 2007), міжнародний гітарний конкурс у Києві (Україна, 2007), міжнародний конкурс гітаристів у Кобленці (Німеччина, 2008), міжнародний молодіжний фестиваль класичної гітари "Guitar Spring Fest" в Одесі (Україна, 2008) та ін.

Цей список нагород, конкурсів і фестивалів, на яких побував Марк, можна продовжувати і навіть сьогодні не зупиняється на досягнутому, міцно утримуючи звання “універсальний музикант”[36].

У 2004 році Марк Топчій став чемпіоном у номінації «Гітара» другого Київського дитячого музичного фестивалю «Золоті зернятка України» (13-16 років). Це була старша вікова група; дійство було організовано Українським фондом класичного музичного інструменту. У 2007 році Марк Топчій знову брав участь у цьому фестивалі, який вже за ці роки став міжнародним, та виборов звання лауреата[36].

У грудні 2005 року гітарист отримав 1-шу премію, категорія для абітурієнтів від 11 до 15 років, на конкурсі гітаристів, організованому вперше в рамках щорічного міжнародного музичного фестивалю «Guitar Revival 2005». Фестиваль вже святкував двадцяту річницю в білоруському місті Гомель[36].

У 2006 році молодий музикант стає лауреатом Першої премії М. Д. Соколовського на першому міжнародному конкурсі-фестивалі класичної гітари імені М.Д.Соколовського у м. Київ в Україні. Також став лауреатом III премії на конкурсі в м. Сегеді, Угорщина. Завоював ще одну першу премію на Міжнародному конкурсі та вітчизняному фестивалі гітарного мистецтва, що мав назву “Дніпровські сузір’я” в місті Українка, Київська область[36].

Марко Топчій брав майстер-класи у Ю. Фоміна, Н. Марунич, О.Галузевської, А. Дезідеріо, К. Маркіоне, Ж. Перуа, Д. Рассела, М. Дилли. Різноманітні та захоплюючі заняття з гітари з досвідченими викладачами вищої категорії, допомогли поглибити знання про світ гітарної музики, познайомить з інструментом очима інших музикантів, вивчити нові методи гри для власного удосконалення[36].

Варто згадати, що у 2006 році після закінчення загальноосвітньої школи Марк Топчій, оминувши вступ до консерваторії, на відмінно пройшов іспит і вступив на заочне відділення Харківського державного університету мистецтв. І. П. Котляревського до класу відомого українського гітариста,

заслуженого артиста України, професора Володимира Доценка. Більш того, він екстерном закінчив магістратуру в тому самому навчальному закладі (Харківському національному університеті мистецтв). Це був «квиток» в світ Великого мистецтва, шлях до великих звершень та неймовірних можливостей, якими Топчій сміливо користувався[36].

У 2007 році він дійшов до півфіналу Міжнародного конкурсу гітаристів у Хайнсберзі (Німеччина), увійшовши до двадцятки найкращих європейських гітаристів, які брали участь у конкурсі[36].

У грудні 2007 року 16-річний Марк Топчій став переможцем міжнародного конкурсу гітаристів у рамках Міжнародного гітарного фестивалю «Київ-2007» за участю учасників з Австрії, Іспанії, Фінляндії, Італії, Польщі та України[36].

У травні 2015 року 24-річний українець Марко Топчій посів перше місце на міжнародному конкурсі гітаристів Gredos San Diego, що проходив у Мадриді, Іспанія, випередивши друге та третє місця з Південної Кореї та Японії. Для Марка це 25-річчя перемоги. Він приїхав до Мадрида з Нью-Йорка на конкурс і виступив у Carnegie Hall Music Hall 30 квітня. Після концерту в Німеччині (24 травня) він знову вирушив до США для участі в міжнародному конкурсі гітаристів Паркеніна – одному з найпрестижніших конкурсів гітаристів у США та світі. Така шалена географія у його житті є тому, що кожного дня цей хлопець покращує свою майстерність та прагне до ідеалів музичного світу[36].

У 2016 році Марко Топчій знову став переможцем престижного міжнародного конкурсу гітаристів Мауріціо Біазіні в Консерваторії Сан-Франциско (International Guitar Competition Maurizio Biasini at San Francisco Conservatory of Music), значно випередивши інших конкурсантів. Відомий музичний критик Блер Джексон стверджує, що гітарне виконання «Aranjuez Concerto» з оркестром Хоакіна Родріго ставить українського артиста набагато попереду двох його найбільших суперників[36].

Окрім музичних нагород, Марко Топчій є офіційним артистом D'Addario, американського виробника аксесуарів і струн для музичних інструментів, переважно для гітар. Це є неймовірним досягненням для хлопця з України[36].

Марк Топчій – представник нової хвилі українських гітаристів, яких високо цінують як в Україні, так і за її межами. За словами відомого музикознавця та гітариста Володимира Доценка, "Марк Топчій - один з тих музикантів, які змінюють світове уявлення про гітарне мистецтво. Він не просто грає гітарну музику, він створює новий світ звуку, новий стандарт гітарної майстерності". Марк Топчій – один з провідних гітаристів не тільки в Україні, а й у світі, і його внесок у розвиток гітарної гри та музичного мистецтва в цілому є надзвичайно вагомим[18].

Серед досягнень, що він здобув, можна виділити його техніку гри та творчий підхід, які здобули велике захоплення серед інших музикантів[18].

- Технічний рівень виконання: Марк Топчій володіє бездоганною гітарною технікою. Він здатен втілювати у своїй грі різні стилі музики, включаючи класику, джаз і фламенко. Його здатність створювати неповторну атмосферу та емоції у своїй грі не має собі рівних[18].
- Інновації: Марк Топчій завжди був відкритий до нового та не традиційного. Він експериментує зі звуком і використовує незвичайні техніки гри, які додають його музиці особливого шарму та оригінальності. Його гра поєднує традиції та інновації, що дозволяє йому відчувати і втілювати різні музичні стилі у своїх композиціях[18].
- Просування Української культури: Марк Топчій є представником української культури на міжнародній арені. Він активно просуває українську музику та культуру, яка стає все більш популярною, особливо за кордоном. Таким чином, він сприяє глобальній популяризації української культури та її входженню у світову музичну спільноту[18].

- Освітня діяльність: Національна академія мистецтв у Харкові імені Котляревського, де він є професором гітари та лютні. В рамках своєї освітньої діяльності активно співпрацює зі студентами та організовує майстер-класи, лекції та концерти[18].

Марк Топчій також є організатором міжнародного гітарного фестивалю "Kharkiv International Guitar Festival", який проводиться щорічно в Харкові з 2015 року. Цей фестиваль є важливою подією у гітарному світі та збирає на своїх концертах відомих гітаристів з усього світу[18].

Таким чином, Марк Топчій не тільки сам є видатним гітаристом, але й активно впливає на розвиток гітарної культури в Україні та світі через свою викладацьку діяльність, організацію різноманітних заходів та фестивалів[18].

У статті «Стиль Марка Топчія в контексті сучасного світового гітарного виконавства» Доценко висловлюється про Марка Топчія як про талановитого гітариста, який зумів відновити і розширити традиції українського гітарного мистецтва. Він пише, що Топчій є одним з найбільш відомих українських гітаристів на сьогоднішній день, і його техніка гри, особливо в контексті української народної музики, є незрівнянною[18].

Доценко також зазначає, що Топчій є відомим своїм творчим підходом, який включає в себе використання українських народних мелодій і традицій, а також інших музичних жанрів і стилів. Він активно співпрацює з іншими музикантами та гуртами, і його музика завжди відзначається свіжістю та оригінальністю[18].

Доценко також звертає увагу на викладацьку діяльність Топчія, він є професором університету та має великий досвід навчання гітарі. Він передає свої знання і техніку майбутнім поколінням музикантів, і це робить його значущою фігурою у розвитку української гітарної музики[18].

Узагалі, Доценко висловлює думку, що Марк Топчій є надзвичайно талановитим гітаристом та композитором, який зумів внести свій внесок у розвиток української музики та визнання її на міжнародному рівні. Його

техніка гри та творчий підхід заслуговують на велике захоплення інших музикантів[18].

У статті, на яку я посилаюсь («Стиль Марка Топчія в контексті сучасного світового гітарного виконавства»), Володимир Ігорович Доценко говорить про Марка Топчія як про гітариста, який заслуговує на велике захоплення інших музикантів через його техніку гри та творчий підхід. Доценко зазначає, що Топчій володіє вражаючою технікою гри на гітарі та має багато незвичайних ідей в музичному творчості[18].

Він також підкреслює, що Топчій досліджує різні жанри музики та постійно працює над покращенням свого мистецтва. Доценко стверджує, що Марк Топчій є одним з найбільш талановитих гітаристів України та його гра може послужити прикладом для інших музикантів[18].

Також в статті згадується, що Топчій брав участь у різних музичних проектах та фестивалях, що дозволило йому ділитись своїм досвідом та знаннями з іншими музикантами. Він також має викладацький досвід та дає майстер-класи, що допомагає розвивати гітарну музику в Україні[18].

Отже, можна сказати, що за словами Володимира Ігоровича Доценка, Марк Топчій є видатним гітаристом, який заслуговує на велике захоплення та може послужити прикладом для інших музикантів. Він має вражаючу техніку гри, постійно працює над покращенням свого мистецтва та активно ділиться своїм досвідом та знаннями з іншими музикантами[18].

Висновок до Розділу 3. Опираючись на статті, О. Петропаловського , В. Ткаченко, В. Доценка , Ю . Ніколаєвської можна дійти висновку , що Володимир Доценко є відомим українським гітаристом і педагогом, який має багатий досвід викладання гри на гітарі і сформував власну методику навчання. Серед його учнів були багато талановитих гітаристів, серед яких Марк Топчій, який став відомим своїм неповторним стилем гри. Дослідження української гітарної школи, зокрема педагогічної діяльності Володимира Доценка, є важливим внеском у розвиток гітарного мистецтва в Україні та світі.

Базуючись на згаданих джерелах, можна зробити висновок про те, що Володимир Доценко мав багато учнів, які демонстрували високий рівень гітарної майстерності та активно займалися концертною діяльністю. Серед них були такі талановиті гітаристи, як Олександр Петров, Андрій Ліндемманн, Микола Дерев'янка, Сергій Купріянов, Ігор Кузьмін, Володимир Ковальов, та багато інших.

Зокрема, у своїх статтях Доценко та Ткаченко звертають увагу на успіхи Марка Топчія, який став найбільш знаковим учнем Доценка. Він продемонстрував високий рівень гітарної майстерності та творчого підходу, що здобув йому велике захоплення серед інших музикантів.

При цьому, Ніколаєвська в своїй монографії зазначає, що викладач Доценко не тільки навчав своїх учнів гітарній майстерності, але й формував у них творчий підхід до музики, навчав знати й розуміти твори різних епох та стилів, а також виховував гітаристів, здатних працювати в колективі.

Також можна зазначити, що у статті Петропаловського відзначається значення групового музикування для розвитку гітарної культури. Він зазначає, що відтворення гітарних композицій у складі ансамблю сприяє розвитку слуху, аранжуванню та колективній грі, що є важливим для формування вміння працювати в команді та розвитку музичного мислення.

Більш того, Володимир Ігорович Доценко є автором багатьох наукових праць, які присвячені гітарному мистецтву та педагогіці. Його статті

допомагають розширити знання про гітарне мистецтво та допомагають у підготовці наступних поколінь гітаристів.

Зокрема, в статті "Стиль Марка Топчія в контексті сучасного світового гітарного виконавства", що написана спільно з В. Ткаченком, автори детально розглядають стиль гри Марка Топчія та його вплив на сучасне гітарне виконавство. Ця стаття є важливим доповненням до досліджень у галузі гітарного мистецтва та педагогіки.

Також слід зазначити статтю "Західноєвропейська традиція ансамблевого гітарного музикування – генезис і культура", де автор Олександр Петропавловський аналізує історію ансамблевого гітарного музикування в Західній Європі та його вплив на сучасне гітарне виконавство. У цій статті Володимир Ігорович Доценко представлений як один з провідних викладачів Харківської гітарної школи, що вніс значний внесок у розвиток гітарної педагогіки в Україні.

Таким чином, наукові праці та педагогічна діяльність Володимира Ігоровича Доценка є важливим елементом в розвитку гітарного мистецтва в Україні та світі. Його внесок у підготовку наступних поколінь гітаристів та дослідження в галузі гітарної педагогіки та мистецтва є незаперечним.

ВИСНОВКИ

Цей висновок резюмує основні результати дослідження та відповідає на поставлені завдання, які були викладені в розділі Вступ.

Володимир Доценко - видатний український гітарист, який відомий як виконавець та педагог. Його стиль гри характеризується великою виразністю, віртуозністю, технікою та глибокою інтерпретацією музичних творів. Репертуар Володимира Доценка варіюється від класики до сучасної музики. Його учні також відомі у музичному світі, зокрема Марк Топчій, який продовжує його традиції та розвиває мистецтво гри на гітарі.

Відомий гітарист Володимир Доценко є не лише віртуозним виконавцем, але й успішним викладачем, який виховав кількох видатних гітаристів, включаючи Марка Топчія. У своїй роботі зі студентами, Доценко надає увагу деталям та старанно вивчає індивідуальні потреби кожного учня. Його методи навчання популярні серед студентів і багато з них отримали визнання на міжнародних гітарних конкурсах та фестивалях.

Особливо видатним з його учнів можна назвати Марка Топчія, який неодноразово демонстрував свою технічну досконалість та виконавську майстерність на міжнародних конкурсах. Він володіє глибокою інтерпретацією класичних творів та демонструє оригінальний підхід до виконання сучасної музики. Як один з найталановитіших учнів Володимира Доценка, Марк продовжує розвивати та просувати гітарну музику не лише в Україні, а й за кордоном.

Марк Топчій є успішним учнем Володимира Доценка, який під його керівництвом зміг вдосконалити свою техніку та розвинути віртуозний стиль гри на гітарі. Топчій став відомим як гітарист, який експериментує зі звуком та вміє створювати складну та багатошарову музику за допомогою різноманітних технік та ефектів. Це є прикладом успішної педагогічної роботи Володимира Доценка та таланту його учня Марка Топчія.

Крім віртуозної техніки та глибокої інтерпретації, Марк Топчій привернув увагу широкої аудиторії своєю музичною оригінальністю та експериментами, що відбувалися за межами традиційних жанрів та музичного мислення. Це дозволило йому отримати визнання серед як меломанів, так і професійних музикантів.

Підсумовуючи, можна сказати, що Володимир Доценко - це талановитий гітарист, виконавець та педагог, який створив свій власний стиль та успішно передає свій досвід учням. Його учні, серед яких Марк Топкий, є найкращим прикладом успішного підходу до навчання та розвитку в музиці.

Отже, Володимир Доценко є талановитим гітаристом і викладачем, який не тільки розвиває свою власну творчість, але і передає свої знання і досвід своїм учням. Його учень Марк Топій є прикладом успішного випускника, який зумів досягти значних досягнень у грі на гітарі завдяки відповідному навчанню та впливові свого вчителя.

Також важливо зазначити, що Володимир Доценко виступає з концертами не тільки в Україні, але і за її межами, демонструючи свою майстерність і отримуючи визнання у міжнародній спільноті гітаристів. Він є автором підручника з гри на гітарі "Гітара для початківців", який допоміг багатьом людям засвоїти основи гри на цьому інструменті.

Усе це свідчить про те, що Володимир Доценко є визнаним майстром гри на гітарі, творчою і видатною особистістю в своєму жанрі, а його учні, зокрема Марк Топій, є прикладом того, як можна досягти успіху в музиці завдяки відповідному навчанню та таланту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бернат Ф. Ф. Загальноєвропейський еталон гітарного виконавства та специфіка його національних втілень : дис. канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Харків, 2019. 205 с.
2. Бернат Ференц. Українська балада на тему П. Майбороди «Рідна мати моя» Виконує Володимир Доценко. URL: https://www.youtube.com/watch?v=CuscS870FcQ&ab_channel =ВладимирДоценко (дата звернення: 04.01.2023).
3. Білецька М, Сопіна Я. Історіогенеза класичної гітарної школи в Україні. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. 2018. № 1. С. 23–28.
4. Білоус В. П. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності : автореф. дис... канд. мистецтвознав. Київ, 2005. 17 с.
5. Блажевич В. Еволюція розвитку виконавських традицій гітарного мистецтва у вітчизняному культурно-освітньому просторі. Естетика і етика педагогічної дії / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Полтавський нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Київ-Полтава, 2017. Вип. 15. С. 107–114.
6. Бойко С. Гітарний оркестр. URL: <https://guitarmag.net/orchestra/> (дата звернення: 24.12.2022).
7. Брагін А. Історія виконавської практики гітари на теренах України [Текст] // *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Серія «Мистецтвознавство». – 2014. – № 2. – С. 40-44.
8. Буланов В. Гітарист Володимир Доценко. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа). (Підручник для середніх та вищих навчальних закладів) / ред. М. Давидов. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. С. 291–292.
9. Горюхина Н. А. Еволюція сонатної форми. Вид. 2-ге, доп. Київ : Музична Україна, 1973. 311 с.

10. Горюхина Н. А. Написи з питань музичного стиля і форми. Київ : Музична Україна, 1985. 112 с.
11. Гриненко С. М. Гітарний оркестр: історія формування та сучасний стан. Мистецтвознавчі записки. 2018. Вип. 34. С. 302–309.
12. Дедусенко Ж. В. Виконавська піаністична школа як рід культурної традиції : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства. Київ, 2002. 20 с.
13. Доценко В. І. Аспекти виконавського аналізу (на прикладі Концерту JV 3 «Елегійний» для гітари з оркестром Лео Брауера). Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти «Гітара як звуковий образ світу: виконавське мистецтво та наука»: зб. наук. пр. / ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2008. Вип. 23. С. 111–119.
14. Доценко В. І. Гітарний оркестр ХНУМ імені І. П. Котляревського: методологічний та виконавський аспекти (фрагмент). Гітара в Україні, 2020. Вип. 13. С. 11–12.
15. Доценко В. І. Методика підготовки гітариста-виконавця. Харків : СПДФО Мосякін В. М., 2005. 164 с.
16. Доценко В. І., Ткаченко В. М. Творчі стратегії класу гітари ХНУМ імені І. П. Котляревського. Аспекти історичного музикознавства: зб. наук. ст. / ред.-упоряд. Романюк І. А. Харків, 2021. Вип. XXII. С. 72–85.
17. Доценко В. Мій Брауер (нотатки виконавця). Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. / ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2011. Вип. 31. Лео Брауер та гітарне мистецтво XX століття. С. 3–11.
18. Доценко В.І., Ткаченко В.М. Стиль Марка Топчія в контексті сучасного світового гітарного виконавства: зб. наук. ст. / ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2022. Вип. 64. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти . С. 40 - 58.
19. Жерздев О.В. Гітарні стилі другої половини XX – початку XXI століть: основні тенденції. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і

- практики освіти «Гітара як звуковий образ світу: виконавське мистецтво та наука»: зб. наук. пр. / ХДУМ ім. І.П.Котляревського, 2008. Вип.23. С.165-174.
20. Іванніков Т. П. Українська гітарна музика: стильові проєкції творчості. Музичне мистецтво. 2013. Вип. 13. С. 178–184.
21. Іванніков Т. П. Українська гітарна музика: жанрово-стильові ретроспекції. Науковий вісник Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського. Київ, 2017. Вип. 120. С. 188–208.
22. Ільїн С. Питання музичної інтонації стосовно класичної гітари. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти «Гітара як звуковий образ світу: виконавське мистецтво та наука»: зб. наук. пр. / ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2008. Вип. 23. С. 203–207.
23. Катрич О. Т. Індивідуальний стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. Київ, 2000. 17 с.
24. Катрич О. Т. Стильові аспекти музично-виконавської інтерпретації. Музичне виконавство. Київ, 2000. Кн. 4. С. 59–65.
25. Коменда О. І. Універсальна творча особистість в українській музичній культурі : дис. ... доктора мистецтвознавства : Київ : Національна музична академія України імені П. І. Чайковського, 2020. 519 с.
26. Котляревський І. А. Загальні основи науково-дослідної роботи : навч. посібник для вищих музичних навчальних закладів. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2008. 150 с.
27. Кулик О. Музика для гітари на межі XVIII–XIX століть та сучасне виконавство. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. / ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2011. Вип. 31. Лео Брауер та гітарне мистецтво XX століття. С. 163–170.
28. Ластівчине гніздо | Володимир Доценко. URL: https://www.youtube.com/watch?v=pyXrLXt-J9w&ab_channel=ЧернівецькийПромінь (дата звернення: 04.01.2023).

29. Майстер-клас з Володимиром Доценко 01.07.2017, ч. 2. URL: https://www.youtube.com/watch?v=CidAPrPKDkI&ab_channel=ViktoriiaKulykova (дата звернення: 05.01.2023).
30. Майстер-клас з Володимиром Доценко 29.06.2017, ч. 1. URL: https://www.youtube.com/watch?v=IrEufNLSNII&ab_channel=ViktoriiaKulykovska (дата звернення: 05.01.2023).
31. Майстер-клас з Володимиром Доценко 29.06.2017, ч. 2. URL: https://www.youtube.com/watch?v=VEHU81Ra-wQ&ab_channel=ViktoriiaKulykovska (дата звернення: 05.01.2023).
32. Майстер-клас з Володимиром Доценко 01.07.2017, ч. 1. URL: https://www.youtube.com/watch?v=_ZioJ0q5UdI&ab_channel=ViktoriiaKulykovska (дата звернення: 05.01.2023).
33. Москаленко В. Г. Аналіз у ракурсі музичної інтерпретації. Концептуальні питання сучасного музикознавства. Київ : НМАУ, 2009. С. 106–111.
34. Москаленко В. Г. Лекції з музичної інтерпретації: навчальний посібник. Київ : Клякса, 2013. 272 с.
35. Ніколаєвська Ю. Homo interpretatus: творча інтерпретація в музиці та мистецтві : монографія / Ю. Ніколаєвська ; Національний музей народної архітектури та побуту України. - Київ : НМНАУ, 2019. – 328с.
36. Ніколаєвська Ю. В. Харківська гітарна школа: таланти і час. (Монографічний нарис). Харків : Факт, 2017. 101 с.
37. Ніколаєвська Ю. Про комунікативні засади сучасного виконавства. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. / ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2011. Вип. 31. Лео Брауер та гітарне мистецтво XX століття. С. 224–231.
38. Островская С. Виталий Петров. К 70-летию со дня рождения. Гітара.ua. 2008. Вип. 1. С. 29–32.
39. Петропавловський О. О. Західноєвропейська традиція ансамблевого гітарного музикування – генезис і культура. Проблеми взаємодії мистецтва,

педагогіки та теорії і практики освіти «Гітара як звуковий образ світу: виконавське мистецтво та наука»: Зб. наук. пр. / ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2008. Вип. 23. С. 137–150.

40. Сідоренко В. Тенденції сучасної української наукової думки про гітару (музикознавство, педагогіка, методика, дидактика). Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. / ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2011. Вип. 31. Лео Брауер та гітарне мистецтво ХХ століття. С. 188–197.

41. Стасюк Ю. Роль українських композиторів у розвитку педагогічного репертуару для класичної гітари. Навколо гітари : музично-літературний журнал з ілюстраціями та нотними прикладами. 2014. №12. С. 8–16.

42. Сумарокова В.Г. Виконавська школа як об'єкт дослідження: до визначення поняття. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського : зб. ст. Київ, 2004. Вип. 40 : Музикознавство, кн. 10. С. 180–190.

43. Ткаченко В. М. Володимир Доценко і його гітарна школа (до 25-ти річчя класу гітари Харківського національного університету мистецтв ім. І. П. Котляревського). Культура України. 2015. Вип. 51. С. 118–127.

44. Ткаченко В. М. Гітарне мислення – від явища до терміна. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти «Гітар як звуковий образ світу: виконавське мистецтво та наука»: Зб. наук. пр. / ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2008. Вип. 23. С. 20–26.

45. Ткаченко В. М. Універсалізм і специфіка музичного мислення у стилях гітарної творчості 1880-1990 років : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. Харків, 2013. 16 с.

46. Ткаченко В. Н. Композиторсько-виконавчий стиль як провідна тенденція гітарної творчості. Вісн. Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв / гол. ред. В. Я. Даниленко. Харків, 2012. № 3. С. 137–140.

47. Ткаченко В. Н. Стиль інструменту у тріаді «музикант – твор – слухач» (на прикладі феномена «гітарний стиль»). Традиції та новації у вищій

архітектурно-художній освіті / гол. ред. В. Я. Даниленко. Харків, 2015. Вип. 2. С. 48–52.

48. Трянов М. А. Творчий портрет Володимира Доценка як увиразнення концепції універсалізму. Аспекти історичного музикознавства: зб. наук. ст. / ред.-упоряд. Романюк І. А. Харків, 2021. Вип. XXII. С. 150–165.

49. Чеченя К. А. Про гітару в Україні. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти «Гітара як звуковий образ світу: виконавське мистецтво та наука»: зб. наук. пр. / ХДУМ імені І. П. Котляревського, 2008. Вип. 23. С. 9–14.

50. Шаповалова Л. В. Володимир Доценко – *homo musicus*. Інтерпретологічний коментар. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти «Гітар як звуковий образ світу: виконавське мистецтво та наука»: Зб. наук. пр. / ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2008. Вип. 23. С. 157–165.

51. Шаповалова Л. В. Інтерпретологія як інтегративна наука. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Когнітивне музикознавство : зб. наук. статей. Вип. 46 [ред.-упоряд. Л. В. Шаповалова]. Харків, Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського, 2017. С.289-300.

52. Шевченко А. А. Формування гітари в контексті загального процесу розвитку музичної культури. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти «Гітар як звуковий образ світу: виконавське мистецтво та наука»: зб. наук. пр. / ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2008. Вип. 23. С. 5–9.

53. Шип С. Музична форма від звуку до стилю : навчальний посібник. Київ : Заповіт, 1998. 368 с.

54. Шип С. Музичний жанр в методологічному аспекті. Наук. вісн. нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2002. Вип. 16. С. 154–177.

55. Щербакова И. Принципы жанровой классификации в музыке XX века для классической гитары. Проблемы взаимодействия искусства, педагогики и

теории и практики образования / Харьковский гос. университет искусств им. И. П. Котляревского. Харьков, 2008. Вып. 23. С. 27–35.

Іноземними мовами

56. Buek F. Die Gitarre und ihre Meister. Berlin : Robert Lienau, 1926. 175 p.

57. Isaac Albeniz. Asturias. Performed by Vladimir Dozenko.
[https://www.youtube.com/watch?v=Qjio01R4MXE&ab_channel=](https://www.youtube.com/watch?v=Qjio01R4MXE&ab_channel=ВолодимирДоценко) Володимир
 Доценко (дата звернення 20.01.2023)

58. Prat D. «Diccionario biográfico, bibliográfico, histórico, crítico de guitarras, instrumentos afines, guitarristas profesores, compositores, concertistas, lahudistas, amateurs, guitarreros luthiers, danzas y cantos, terminología». Buenos Aires : Romero y Fernández, 1934. 468 p.

59. Serhaniuk L., Shapovalova L., Shehda L., Kazymyryv K., Kolubayev O. Portraits and self-portraits of composers at the musical work. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. Magnanimitas. 2021. PP. 33-46.

60. Volodymyr Dotsenko plays Adagio from Concerto de Aranjuez by JoaquinRodrigo. [https://www.youtube.com/watch?v=EO9S6J7pNFs&ab_channel=](https://www.youtube.com/watch?v=EO9S6J7pNFs&ab_channel=ВолодимирДрценко)
 Володимир Дрценко (дата звернення 20.01.2023)

61. Volodymyr Dotsenko plays Estudio Sencillo No. 16 by Leo Brouwer.
[URL:https://www.youtube.com/watch?v=](https://www.youtube.com/watch?v=LEpI06t5adc&ab_channel=ВладимирДоценко)
 LEpI06t5adc&ab_channel=ВладимирДоценко (дата звернення: 05.01.2023).